

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

1922. december 24. Vasárnap.

ÁRA 20 KORONA

Debreczen, XX. évf. 292. szám.

Románia orosz-román békekonferencia összehívását kívánja

Besszarábiarét a román aranykészletét ajánlja Románia

Páris, dec. 23. Bukarestből jelentik: A szovjet kormány a román kormánynak orosz-román békekonferencia összehívását ajánlotta a következő alapon:

Oroszország elismeri Besszarábiának Románia részéről

történet anektálását. Románia ellenben hivatalosan elismeri a szovjet kormánynak, hogy átengedi a román aranykészletet, amelyet 1916-ban Moszkvába szállítottak s ahol most is őrzik azt.

De Valera titokzatos látogatása egy dublini templomban

London, dec. 23. De Valera a múlt vasárnap váratlanul megjelent Dublinban. Délelőtt 11 órakor résztvett a katolikus egyetemi templomban tartott misén. Megjelenése óriási meglepetést és megdöbbenést keltett, mert a szabad állam kormánya nagy díjat tűzött ki kézrekerítésére. A hely szentségére való tekintettel nem akadályozták meg a templomban való lételet, úgy hogy De Valera zavartalanul végig hallgathatta a misét. Amikor a mise véget ért és a tömeg kiözönlött a templomból, a szabad állam csapatai állottak a templom bejáratá előtt. De Valera azonban nyomtalanul eltűnt.

De Valera hivatalos lapjában a Daily Bulletinben kijelenti, hogy minden tisztességesen gondolkodó embernek be kell látnia, hogy csak a köztársaság hozhatja meg Írország békéjét.

London, dec. 23. Dublinban megint kivégeztek hét republikánust. Azzal vádolták őket, hogy résztvettek a vasútvonalak ellen intézett támadásokban. November 17-ike óta 19-re szaporodott a kivégzések száma, amelyekért az ír kormányt terheli a felelősség. — Ezenkívül négy republikánust is halálraítéltek mert fegyvereket találtak náluk. Az íreik végrehajtását esütőtökig elhalasztották. Ha a republikánusok addig a legesekélyebb erőszakosságot követik el, az ítéletet azonnal végrehajtják. Dublinban két bombát vetettek egy autóra, amelyben a nemzeti hadsereg tisztjei ültek. A tisztek sértetlenek maradtak, csak egy járdán meő polgár sebesült meg súlyosan.

Poincaré még mindig meg akarja szállni a Ruhr-vidéket

Páris, dec. 23. Hivatalos részről azzal a magyarázattal kísérik Poincaré miniszterelnök szenátusi beszédét, hogy az teljesen fedi a december 15-iki álláspontot, tehát Poincaré épenegyel nem ejtette el azt a tervet, hogy végső esetben katonai rendszabályokat fogantossit Németország ellen.

A dolog úgy áll, hogy január 2-ika után esetleg fontos események fognak bekövetkezni, amelyek az egész helyzetet tisztázzák. Franciaország egyelőre bevárja a német birodalmi kormány legközelebbi javaslatait s míg azoknál nincs tisztában, felüggesztette a tárgyalásokat. Angliával, de az eddigi tárgyalások kedvezőek Franciaországra nézve s ha rövid időre szünetelnek, abból nem szabad peszsimisztikus következtetéseket vonni. Az érintkezés Poincaré és Bonar Law között azért is szünetel, mert a brit miniszterelnök nagyapa lett és a családi ünnepre elutazott Londonból. A karácsonyi ünnepek következtében nem lehet folytatni a tárgya-

lásokat a német jóvátételről, de azok még név előtt meg fognak indulni s ha eddig a program egyetlen pontjára nézve sincs megállapodás, az nem azt jelenti, hogy rossz fordulat állott be.

Németország gazdasági integritását nem lehet érinteni

Berlin, dec. 23. Berli kormánykörökben Poincaré szenátusi beszédével kapcsolatban kiemelik, hogy Franciaország nem jogosult semmiféle zálog követelésre, mert a versaillesi béke megállapítja, hogy Németország gazdasági integritását és felelősségét nem lehet érinteni, hogy a jóvátételi szolgáltatásokat Németország forrásaihoz és képességéhez kell mérni.

Cuno kancellár két jóvátételi terve

Berlin, dec. 23. A szövetségi miniszterelnökök párisi konferenciája elé terjesztendő javaslatok még nem készültek el. A kancellár, aki ma a karácsonyi ünnepekre Hamburgba utazott, két javaslat tervezetét közölte a parlamenti pártok vezéréivel. Az egyik közvetítő megoldás azt tartalmazza, hogy az entente egy belső aranykölcsön felvételét segítse elő egy fizetési halasztással, míg a másik javaslat a német nagyipar által kívánt módot ajánlja figyelembe nevezetesen azt, hogy a német jóvátételi fizet-

tések végösszegének pontos megjelölésével külföldi kölcsön legyen felvehető.

Amerika nem avatkozik be a jóvátétel megvizsgálásába

Páris, dec. 23. A Matin jelentése szerint a washingtoni kormány a kereskedelmi kamara felszólítására, hogy avatkozzék be a jóvátételi kérdés megvizsgálásába és a végösszeg megállapításába, azt válaszolta, hogy a jelenlegi európai helyzetet tekintve, egyáltalán nem foglalkozhatik hasonló gondolatokkal.

Az amerikai kölcsönhírek nem hivatalosak

Washington, dec. 23. (Reuter.) Itteni irányadó helyen határozottan megcáfolják azt a jelentést, mintha az Egyesült Államok, Anglia és Németország egy bizottság kinevezéséről tárgyalnának, amely a jóvátétel összegnek megállapítására lenne hivatott. Utalnak az amerikai kormánynak arra a felőgására, hogy a jóvátételi problémákat maguknak az érdekelteknek kell megoldani, még pedig szemellett tartásával a saját jogainak és azon jogoknak, amelyek a békeszerződés alapján őket megilleti. Végül megemlítik, hogy amerikai pénzüberek esetleges tervének nem lehet semmiéte hivatalos jelleget tulajdonítani.

A román földreform kipusztítja Erdélyben a magyar birtokososztályt

Budapest, december 23. Az erdélyi magyarság tervszerű üldözése legmarkánsabban talán az agrárreform végrehajtásánál nyilvánul; minden szociális szempont háttérbe szorul és elsomályosul itt.

vezérlő szempont csak egy van: a magyarság kiforgatása és megsemmisítése.

Olyan helyről, ahol ezt a kérdést legprecízebben ismerik, a kövttkezőket mondták a reform végrehajtásának egyes részleteiről:

— Amíg a régi királyság területén egy bizonyos előre meghatározott földet lehet csak kisajátítani, addig Erdélyben nem szabad 200, egyes kivételes esetekben ötszáz holdnál nagyobb birtokot az eddigi tulajdonos kezében hagyni. Ha az így kisajátított birtokra nincs elég igényjogosult, a fennmaradó birtokok az állam tulajdonába mennek át amely azokat bérbeadhatja és telepítésekre is felhasználhatja.

Igy válik az erdélyi agrárreform a magyar közép- és nagybirtokok kipusztítójává.

noha a trianoni békeszerződés 250. cikke kimondja, hogy a magyar állampolgár javai az utódállamok területén nem eshetnek kisajátítás és kényszerrendszabályok alá.

A legnagyobb brutalitással járnak el a székelység közbirtokaival szemben.

A nyárádmonti székelységektől elveszik az erdőségeket s a marosmenti községek lakosaj közt osztják ki, amelyekben a magyarság mindössze is csak huszonnyolc százalékos kisebbséget alkot. A csikmegyei magánjavak kisajátításánál olyan igazságtalanságok történtek, hogy maguk a román miniszterek ígérték meg a törvényhozásj tévedések reparálását, mikor azonban erre sor

került volna, az új kormány földmivelésügyi minisztere azt mondta, hogy nem ő csinálta a törvényt, de ha már megvan, kötelessége végrehajtani, átlátja ugyan, hogy sérelem történt s addig is, míg azt a törvényhozás korrigálhatná, utasítást ad, hogy az erdők kisajátítását az agrárbizottság a törvényhozás újabb döntéséig tartsa függőben.

Ezt az utasítást azonban nem adták ki.

— A reformot máról holnapra a románok sem tudták úgy megvalósítani, mint szerették volna a magyar tulajdonosok elkergetésével. Mielőtt a törvényhozásra kidolgozták volna a reformot, átmeneti intézkedésekre volt szükségük a felzárkott oláh parasztok ideiglenes kielégítésére és ez volt: a kény szerberletj rendszer, amely egyelőre bérlet formájában fosztotta meg földjeiktől a magyar birtokosokat.

De azt, hogy a román parasztok közül ki tarthatja meg és ki nem a kisajátítás útján is a kényszerbérletbe kapott földet, nem a törvényben megszabott és az igényjogosultságot megállapító feltételek döntötték el, hanem számos esetben az, hogy — ki szavazott a liberális jelöltre és ki nem. Ezenkívül is számtalan példáját látta a román parasztság a legotrombább csalásoknak és törvénysértéseknek. Szigorú rendelet tiltotta meg a kisajátítás alá kerülő és kényszerbérletbe adott földek szabadkézből való eladását, de azért akadálytalanul folyt a szabadkézből való vásár, ha a vevő valamelyik román befolyásos politikus vagy közigazgatási tisztviselő volt. Az ilyen eseteket a román ellenzéki sajtó és a népgyűlések szónokaj a végletekig kizsákmányolják, nem is eredménytelenül, mert

ma a román parasztoknak

igen jelentékeny része megvan győződve, hogy a földosztásnál megcsalták és kiájtázták.

— Az erdélyi magyar birtokok kisajátítása az első fórumon a járási agrárbizottságok előtt 75—80 százalékban már végre van hajtva.

— Nemesek a magyarokat, hanem a szászokat is élesen üldözik az agrárreform végrehajtásánál. Az erdélyi szász néppárt szebenvidéki területi bizottsága novemberben külön gyűlésesen fejezte ki tiltakozását a mód ellen, ahogy a román hatóságok Erdélyben az agrártörvényt végrehajtják. Az elfogadott határozati javaslat megállapítja, hogy még a helytelen és igazságtalan agrárörvény rendelkezéseit sem veszik tekintetbe a végrehajtásnál, hanem esetrel-esetre teljesen önkényesen jár-tak el, mintha nyilvánvalóvá akarták volna tenni, hogy a törvény célja nem egyéb, mint a nemzeti kisebbségek megfosztása földbirtokaiktól.

— A magyarság kipusztítá-ára hozott erdélyi agrártörvény végrehajtása következtében 1922 október végéig már 2940 birtokot sajtítottak ki 2.204.745 kat-hold terjedelemben. Valószínű azonban, hogy az év végére a kisajátított terület a gyorsított eljárás következtében túlhaladja a 3 millió holdat is.

Szakasits Árpádot a tábia sem helyezi szabaddá

Budapest, december 23. Mint ismeretes, Szakasits Árpádot, a Népszava munkatársát két évi börtönrre ítélték és azonnal letartóztatták, ami ellen védője felfolyamodást jelentett be. A budapesti ítélőtábla mai ülésén a törvényszék végzését jóváhagyta és úgy döntött, hogy Szakasits Árpádot még övadék ellenében sem bocsátja szabadon.

Legjobb gyapjuszövetek FELDHEIM DEZSŐ-nél Piac-utca 67.

Ady és a zsidók

I.
A világháborúra következett ádáz társadalmi harcok ezrével adták a nemes és nemtelen fegyvereket a harcolók kezébe. E harcok egyik formája, amely az úgynevezett zsidókér-dés körül tombol, különösen éles fegy-verekeket vitt a küzdelembe. Az anti-zsidóizmus harcában a küzdők — pro és contra — mindent, de mindent felhasználtak, hogy győzzenek. Régi elporladt nagyok idevonatkoz-tatható nyilatkozatait, háborus halot-takat, régi gyalázatokot, új sérelme-ket, féligazságokat és egész hazug-ságokat egyforma diadallal sorakoz-tatnak föl a farkasszemet néző sajtó-organumok. A fölforgott politikai élet kavargó, gőzös üstjébe rántott min-dent s politikai érvvé degradált min-dent. S a politika tragikomikus mód-szerét jellemzi, hogy nem ritkán ezek az erőszakosan előráncigált érvék — tréfás bosszúval — Janus-arcot mutat-nak: antiszemitaik és liberálisok egy-ként maguk mellett tudják őket.
Ilyen erőszakos és kétséges érv: a halott Ady Endre.

II.
Az antiszemizmus a maga igazát szeretné belőle kiolvasni. S minthogy kétségbevonhatatlan, írásos dokumen-tumokra nem hivatkozhatik, sejtelmes

A debreceni kereskedelmi és iparkamara a sajtóért

Budapest, december 23. A m. kir. kereskedelmi és iparkamara elnöksége a magyar szaklapok szindikátusa vezetőségének ké-résére elhatározta, hogy a papír és nyomda drágaság követke-ztében a válságos napokat élő magyar sajtónak a maga erköl-csi súlyával segítségére siet és ehhez képest a magyar időszak-i sajtótermékeket felhatalmazza az alábbi felhívás közreadását:

— A sajtóválság közismert, arra kell, hogy indítsa a köz-gazdasági köröket, hogy a napi sajtót és a szaklapot előfizetési

díjaival és hirdetési megbízásai-val kellőképpen alátámassza. A sajtóhoz fűződő általános közér-dekre, de különös tekintettel a sajtónak a közgazdaság szem-pontjából való jelentőségére, kérjük a kereskedő és iparos vi-lágot, hogy a lét érdekeiben megtámadott sajtó fennmaradá-sát minden föltehető módon biztosítsa.

Budapesti Kereskedelmi és iparkamara
Delatiny Arthur Szávay Gyula
elnök. főtitkár.

A román követség a román antiszemita mozgalmakról

Budapest, december 23. A román királyi követség az aláb-bi sorok közzétételét kéri: A román antiszemita mozgalmak-ról megjelent különböző híresztelésekkel szemben illetékes helyen nyert értesülés alapján a következő információkat köz-öliük:

Az antiszemita mozgalmak tisztán helyi és szűkkörű jellegűek voltak, a kormány pedig kétsélem nélkül a legerélye-sebb eszközökkel még csirájuk-ban elfojtotta azokat. Ami a nu-merus clausus-t illeti, a román kamara ilyen vagy hasonló ja-vaslatot sohasem tárgyalt.

Nem lesz terményrekvirálás

A most folyó terméseredmény fel-vételével kapcsolatban a földművelés-ügyi minisztérium felhatalmazta a vá-rosi gazdasági felügyelőseket és a statisztikai hivatalt annak a kijelenté-sére, hogy semminéven nevezendő terményrekvirálásról szó sem lehet, mert hiszen a gazdák nagyrésze te-lestleges terményét már úgy is eladta. Az összeírás rendes évi statisztikai felvétel, amelyre a kormány-nak szüksége van, hogy az ország gazda-sági életéről tiszta képet nyerjen.

Ujból nyomatékosan felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy terméseredme-nyüket a városi statisztikai hivatal-ban (Városháza földszint 6.) mielőbb jelentsék be. Hivatalos órák vannak mindennap, d. e., ünnepnapon is, ki-véve karácsony első napját.
Debreczen, 1922 december 23.
Surgóth Jenő,
m. kir. gazdasági felügyelő.
Csobán Endre
főlevéltárnok.
városi stat. hiv. vezetője.

Ugyanott lesz 1923-ban, mint 1922-ben,
ha elmegy a
DRÁSE SZILVESZTERI mulatságára
az Arany Bika dísztermében. Fellépnek a Csokonai Színház legjobb művészei. Pazar műsor, reggelig tartó tánc és rengeteg élvezetet nyújtó szórakoztatás.
Jegyet már most váltsa meg: Müller H. szállító cégnél Piac-u. 73.

Elsímeték Litvánia függetlenségét

Kaunas (Kowno), dec. 23. Párisi jelentés szerint a nagy-követek tanácsa de jure elis-merte Litvánia függetlenségét.

Tanítónőképző tanárok egyesületének tisztikara

Budapest, december 23. A tanító-képzőintézeti tanárok országos egye-sülete folyó hó 22-én tartotta meg igen mépes tisztújító közgyűlést.
A titkos szavazással megejtett vá-lasztás eredménye a következő:
Elnök: Wágner János királyi főigaz-gató, fővárosi alelnök Keszler Károly tanár, vidéki alelnökök: Rónai Sándor, dr Becker Vendel, dr Veress Ist-ván igazgató. Főtitkár: dr Lajos Má-ria, titkár Malik József, pénztáros Szentana József. Tiszteletbeli elnök: Scherer Sándor királyi főigazgató, tiszteletbeli tagga pedig Gömörly Sándor igazgató, az egyesület régi ér-deemes tagját választották meg.

Kitűnő férfi fehérneműek Frank Edénél

Jó ruhaszövet méterc . . . 675 K
la angol schifon . . . 490 "
Cosmanosi karton . . . 490 "

Feltűnést
kelt az a három ajándék tárgy, amit a Hegedüs Áruház nyújt vásárló közönségének
Ezen kívül
Angol köpeny velour, női kosztüm kelme, — férfi öltönytiszta és fehérnemű cikkek árát is
karácsonyra leszállítottam.
Hegedüs Áruház
Debreczen, Piac-u, 49.
(Főpostával szemben.)

célzásokat tesz — zárójelben, csillag alatt — arra, hogy Ady magánbe-szélgetések során antiszemita felfo-gásról tett tanubizonyítást. „Élete vég-én szenvedélyes antiszemita volt” — írja valaki egy Ady-tanulmány jegyzetében. Persze, ilyen odavetett meg-jegyzések keveset győztesnek azo-kon a súlyosabb bizonyságokon, a melyek a „filoszemita Ady” bizony-gatóinak állnak rendelkezésre. S mint-hogy a közvetlen bizonyítás a zsidó-ellenesek számára így módon lehetet-len, igénybe veszik az ártékelésnek egy érdekes fajtáját. Felfedezik, hogy mindaz, amit a közönség s a kritika Ady Endre legsajátabb lényé-gének látott, tudott, az tulajdonké-pen csak csalóka kéreg s épen ellen-kezőjét takarja önmagának. A forradalmár, proletárokért-éggé, mágnás-ostorozó, Páris-imádó Ady „tulajdon-képpen” derék kezés bárány, hivata-los nacionalista, etcetera. No, de miért írt akkor lázadó verseket, gróf-káromló, gyűlölettől izzó dalokat? Semmi másért, minthogy az a társa-ság, az a radikális-zsidó-szocialista szövetség, amely anyagi érdekszálak-kal tartotta Adyt a markában, ezeket a hangokat követelte ki belőle! Tehát: Ady az idegen tőke megnyomo-rítottja, mártírja, akinek lélekből fel-kívánczó antiszemita himnuszait a torkát szorító szíriai vasmarok va-dul előguruló forradalmi riadókká torzította!
Igy az antiszemitaik.

III.
Az ellenkező vélelet filozsemizmust igyezik facsarni Adyból. S ez nem is nehéz. Egy vándor kiadó egész könyvet állított össze zsidóvédő Ady-cikkekből, amelyek még a vándor években íródtak. De zsidóbarát nyi-latkozatokot idézhetni tőle már a deb-receni időkben. S aztán mindennek koronájául ott van a híres, körüluj-jongott, körülporzókolt vers A bé-lyeges sereg-ről. Ez már csak tizen-hárompróbas filozsemizmus! Ime: „Választott fajzat... En veletek me-gyek. Véretek, ha idegen is százzor. Mégis az anyém, az anyém. Véres ajakkal mézes asszonyaitok S nyi-tott szívvel barát, hü fiuk Atöntötték belém... En csunya, sárga-foltos sere-gem, Futok veled és megáldalak”. — Csöppentett filozsemizmus! S ha tudjuk, hogy jóbarátai közt mennyi volt a zsidó származású, ha olvas-suk, hogy verseit egyre-másra zsi-dóknak vagy volt-zsidóknak — Ré-vész Bélának, Havany Lajosnak, Já-szi Oszkárnak, Bródy Sándornak, Garami Ernőnek — dedikálta, csak megerősödik bennünk a jóleső tudat, hogy a zsidóságnak nemcsak Istennek, de Adynak is kiválasztott népe!
Igy a másik tábor fanatikusai.
IV.
Egyik félnek sincs igaza s az is brutálisan tévedne, aki „valahol kö-zében, a kettő között” keresné az igazságot.

V.
Ady Endre nem lehetett filozsemita és nem lehetett antiszemita. Az egyik épen úgy méltatlan lett volna az ő tisztult emberségéhez, mint a másik. Mi az antiszemizmus? Igazságtalan általánosítás! Mi a filozsemizmus? Igazságtalan általánosítás! Tíz rossz zsidó miatt nem lehet százat gyűlö-zni s tíz jó zsidó miatt nem lehet szá-ni szerezni. Mikor a politizáló Ady — (egy pillanatra, kényszerből, kö-lönválasztom a költőtől!) a zsidóságot „védi”, alapszabán az igazságtalann általánosító antiszemizmust támadja. S az antiszemizmusban a hozzátá-padó reakciót, maradásigot osztály-kapzsiságot. Ady filozsemizmusra csupán az igaz keresztényiség demok-ráciája, liberálisnusa, emberszeretete. S ennél nem több! Igy, csakis így méltó ez Ady Endréhez, akiben a ma-gyar fiatalság mint emberben is böl-gyan látja a felvilágosult, a nem-zeti öntudattal telt európaiasság és a szabad progresszió tündöklő inkar-nációját!
VI.
De A bélyeges sereg! „Futok ve-ved és megáldalak!” Hogy magya-rázható meg e vers anélkül, hogy a költőt filozsemitának itéljük? Sokkal költőt filozsemitának itéljük? Sokkal kódó vélné. Képzelnék csak.
A zsidóság történelme hatalmas és tragikus regény. Egy világboldogtás-ra, világtökéletesítésre favorizált és fanatizált nép, amely küldetése tuda-tát mélyes és szent komoly-

Rozmann és T^{sz} fényképezési műterme Piac-utca 44. sz.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése

A Kereskedelmi és Iparkamara a félreértések kikerülése végett közli érdekltségével, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur 108.874 sz. rendeletével az érdekképviseletet előterjesztésére a vasárnapi munkaszünetet december hó utolsó két vasárnapján felfüggesztette. Még pedig:

a) 24-én, vasárnap mindennemű ipari munka és kereskedelmi árusítás, valamint az áruk házhoz szállítása reggel 7 órától este 6 óráig végezhető;

b) 31-én, Szilveszter napján pedig csupán élelmi cikkeket, ideértve minden, emü husmenüt, cukorkát, száraz cukrársüteményt, mézes kalácsot és szeszt nem tartalmazó üdítő italt is, kizárólag ezeket, vagy tulajdonán ezeket a cikkeket árusító üzleteket reggel 7 órától déli 12 óráig lehet nyitva tartani.

Ezektől szesz italokra nézve az alapszabály 6. §-ának szakaszának ptolsó bekezdése már érvényben, mely szerint a korlátozott kimerés vagy kismértékben való árusítás jogával felruházott üzletek ég teit szesz italokat nem árusíthatnak.

Ha a vasárnapi munkaszünetről szóló alapszabályt, a 94537-1921. sz. korábbi nyitást, illetőleg későbbi zárást enged meg, akkor természetesen az alapszabály rendelkezései az irányadók. Ugyanis a fentidézett rendelet két vasárnapra az alapszabályt korlátozta csak figyelti és nem korlátozni, szükíteni kívánja.

A Jablonszky szövegészövő iskola kiállítása

A Kereskedő Társulat dísztermében érdekes kiállást rendez a karácsonyi ünnepek alatt Jablonszky József-é a saját vezetése alatt álló szövegészövő tanfolyam termékeivel. A kiállítás anyagát a két év óta működő tanfolyam növendékeinek párművésztileg magas színvonalu munkái szolgáltatják. Valódi perzsa, zmirna, helina és másfajta keleti szövegek, svéd és francia gobelinek mondanak fel a kiállításon, hogy tanulókat tegyenek arról a megbecsülhetetlen értékről, amit a Jablonszky-iskola munkássága a leghasznosabb újszaj propagálásával termel.

Az iskola egy évi esendes munka után a múlt évben már rendezett egy kiállítást a Kereskedelmi Csarnokban. A kiállítás nagy sikerrel zárult és a eredményeképen Debreczen családmanak asszonyai és leányai nagyobb számban látogatták a tanfo-

lyamat, tanulták meg a szövés mesterségét és készítettek kitünő anyagból, olesó áron a megfizethetetlenül drága eredetiekkel teljesen egyenértékű szövegeket.

Feltesleges hangsúlyoznunk, hogy a tanfolyam kulturhivatást teljesít a mai nehéz viszonyok között, amikor nagyon fontos, hogy minden, ami csak lehetséges, itthon készüljön el.

Ignotust kiutasították Kolozsvarról

Budapest, december 23. Rövid bukkarésú távirat tudatja, hogy Ignotus, aki jelenleg a Kolozsvarról megjelenő Keleti Ujság szerkesztője, a románok azzal az indoklással, hogy irredenta munkát folytat, katasztrofált és kötelezték, hogy 24 óra alatt hagyja el Erdélyt. A kiutasítás a román lapok uszítóiinak eredménye, melyek betekőta támadták Ignotust. Erdélyben és Bónitán az uszágirók szervezete táviratban (Takarozó) a kiutasítást ellen Ignotus (Veigelsberg) Hugo, a Nyugat főszerkesztője, vezére és egyik reprezentánsa volt annak a modern magyar irodalomnak, amely az utolsó 15 esztendőben vívta meg impozáns harcát a konzervatív irodalom közönye és bizalmatlankodása ellen. A költő-vezér Ady Endre volt aki hatal-

hazai anyagból és hazai erők felhasználásával s hogy társadalmunk minden rétegét áthassa az a tudat, hogy kultúrfelelőseinket minden téren dokumentálnunk kell.

A tanfolyam a Kereskedő Társulat dísztermében december 25., 26. és 27-én, d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig áll teljesen díjtalanul nyitva a nagyközönség számára.

mas lelkének szétszaggató forráságával felolvasztotta az ellenállás érciait s a közöny jéghegyeit. A vitát, az elméleti harcot, az új művészet kritikai igazolását Ignotus vállalta s végzte is becsülettel. Mint a modern Magyarország egyik számottevő tényezője, a forradalmak bukása után, ő is éles támadásokban részesült, legutóbb még hazájarulással is megvádolták.

Ignotus munkásságának ismerői a rosszündulatu híresztelések percig sem adtak hitelt s most maga a román államhatóság szolgált csattanós bizonyítékot Ignotus mellett, mikor irredenta propagandája miatt kiűzi Erdélyből a fényes tollu magyar író.

Ignotus valószínűleg visszatér Bérlinbe, ahol eddig is élt.

Maday Gyula új verses kötet

Madai Gyula, a debreceni Bohréta-társaságnak egyik jól ismert tagja új verses kötetet jelent meg a karácsonyi könyvpiacra „Gondolatok szörnyn” címmel gyűjtötte össze az utóbbi évek verstermését. Valóban Madai azok közzé a költők közzé tartozik, akikben több a gondolat mint az érzelem, erősebb a megfigyelés mint a képzelet, akiknek esöndes szemlélődés és nem merész szárnyalás az igazi elemük. — A kis kötetbe, jobban mondva füzetbe foglalt költemények közzül leginkább azok vonják magukra figyelmünket és azok vonzzák magukhoz szívünket, amelyek a szelid természetnek, az enyhe családi körnek apró jelenségek érdekét azzal fokozza figyellel és egyszerű előadással. („Lombok alati”, „Tél a tanyán”). Az apró jelenségek érdekét azzal fokozza a költő, hogy ellentétet állít melléjük, jobban mondva velök szembe. Egy gombostűfejnyi állatkát, egy bogarat rajzol (Bogár), amely ott sütkérezik a napsugáron és amelyben mégis több élet van, mint a körülte ébbe nyuló közikláknak. Azt is jól meglátja és jól megérzekeíti a költő, hogy míg a háznép sápitózik a tanya kiesnyes bajai, vetésben, jószágban esett csekély károk miatt, szóval „amíg ben-

ünket egy kis bajuk” betölt, körülünk vérben vonaglik a föld”. Elméledő költeményei között a leghosszabb, egyszersmind a legértékesebb a „Madarak ijedelmé” című, amelyet annak idején a Csokonai-körben mutatott be Madai Gyula megérdemelt sikerrel. A repülőgéptől esik rémületbe a madársereg, már légi honának vesztét siratja, de a költő megnyugtatta a madarakat, hogy az ember ottfenn a léghen is csak emberre fog vadászni.

Szemlélődésből föllindulásba csak akkor csap át a költő, amikor a haza sorsa, a magyarság ügye dobogtatja meg szívét. Az irredentizmust is megszólaltatja, még pedig emelkedett hangon; jól tudja, hogy a vesztett háboru utáni komor idökhöz allegória és példázat illik, épen azért „Balzsam”, „Jób” című költeményeiben ezt az előadási formát választja és főkép ez utóbbiban ad magasabb értékű alkotást. A bibliai Jóbban, akit csapások porba suttanak, de hitében meg nem renditene, aki minden vagyona, egész családja elvesztése után fog új élethez, vagyonnak, családnak ujra való megszerzéséhez, minden példálózás nélkül a most megcsönkített és majdan feltámadó Magyarországának eleven és biztató képét látatja velünk. Allegória, a legitizmus allegóriája „Koronánk” című költeménye is, több hévvel, mint megjelentő erővel.

Ezekért a cím szerint megnevezett költeményekért érdemes a füzetet végig forgatni és Madaijal közelebből is foglalkozni. Annnyival inkább, mivel Madai, ha nem jár is szokatlan utakon, igyekszik a maga lábán megállani. Nem tudók iskolához sorozni, a mult századi népies iskolához na-

gyon vékony szálak fűzik, az Ady-forradalom pedig nyom nélkül vonult el feje fölött; nincs egyetlen Ady-utánzat sem a füzetben, akár a belső formát nézzük, akár a kifejezést, az annyi mindenkire ráragadt Ady-stilust tekintsük. Az is dicséretére válik, hogy háborus lelkesedés, forradalmi láz, ellenforradalmi szenvedély nem viszhangzik lantján; talán azért, mert ezek az érzelmek nem hatották át vagy talán és méginkább azért, mert nem akart mindig a tömegköltőkkel egy huron pendülni. Ez önállóságot jelent, ez izlést tanusit. Akik az első Bohréta-tól kezdve figyelemmel kísérték Madai Gyula pályafutását, azok jól eső érzéssel idözhetnek ennél a költő állomásánál.

K. A.

A devizaközpont hivatalos ártályam lapja

Valuták:	Vétel	Eladás
Napoleon	8800.—	—
Angol font	10750.—	11050.—
Dollár	2325.—	2400.—
Francia frank	173.—	179.—
Márka	0.37	0.45
Lira	119.—	124.—
Osztrák korona	0.0335	0.0350
Lei	13.—	14.—
Szokol	61.—	72.—
Svájci frank	440.—	455.—
Dinár	24.60	26.20
Lengyel márka	0.01275	0.01375
Hollandi forint	925.—	945.—

Devizák:	Vétel	Eladás
London	10750.—	11050.—
Newyork	2325.—	2400.—
Páris	173.—	179.—
Olaszország	117.—	122.—
Berlin	0.37	0.45
Milano	119.—	124.—
Varsó	0.01375	0.01475
Bécs	0.0335	0.0350
Bukarest	13.—	14.—
Svájc	440.—	455.—
Varsó	0.01275	0.01375
Prága	68.—	72.—
Zágráb	6.15	6.55
Zürich	440.—	455.—
Amsterdam	925.—	945.—

Ne töltse az idejét hiába, hanem siessen karácsonyi ajándékait beszerezni az Arany-Bika Divathazban, ahol fölárban leszoók árulva mindanfelle maradékok, url-és női divatcikkeket, fahérműveket, szöveket, költő áruk, selymek, bársonyok, zefrek és vásznak nagy válogatékban, olesóon kaphatók. TELEFON 7-65.

stb. Ady számára esztétikai szemlélődés tárgya volt és forró, megindult átélés faktora lett a zsidóság. Filoszemizmusról pedig csak a felszines gondolkodó beszélhet!

VI.

Az emberszeretet és az esztétika szempontja mellett belejátszhatott Ady véleményének kifomálásába az a politikai megfontolás, hogy az élet hanyattatásaiban, az örökös ellenségeskedésben élmességre, fűréségre, találekonyásra szoktatott zsidóság felpezsdíti a magyarság kevésbé mozgékony erőt. E harmadik tényező tekintete vétele sem változtat azon az igazságon, hogy Ady Endrét a filoszemizmus ép oly jogtalanul vindikálja magának, mint az antiszemizmus.

Bár megszívlelnék ezt mindenfelé! S bár odaállítanak a Költőt a megközelíthetelenség s a nemzeti csodálat márványtalapzatára, ahova az ádás, öngyilkos, nemzetirtó harcokban megfáradt magyarok el-elzárándokolhatnának bübánnal térdre hullni!

Kardos László.

Kalapok, nyakkendők legolesobbban beszerezhetők Werner Sándor-nál, PIAC-UTCA 72. SZ.

200 cm széles, békebeli minőségű, vastag, 50 legujabb mintában érkezett, szöveg, függöny és takarók legolesobb gyári arakban. HAAS LIPÓT Linoleum Áruház Debreczen, Ferencz József-ut 53. :: :: :: Megyeháza mellett.

Mayer divatáruház Piacz-u. 18. sz. (Tisza-palota) megnyilt. Karácsonyi és ujévi ajándéku a legdivatosabb kötött kabátok szvetererek, keztyük, a legfinomabb selyem, ftór- és fátjol harisnyák minden elképzeltető színben és minőségben a :: :: legjutányosabb áron kaphatók. :: ::

karacsony első másodnapját a Royal-kávéház Nagyszerű zenekar. Tulajdonos: Markus Jenő és Fia. Kifünő konyha. Világhírű berek.

4. SZ.

Tőzsdei magánforgalom

A tőzsdei magánforgalomban nem volt üzlet, a hangulat mindvégig bizakodó volt és az árfolyamok a tegnapi záróárfolyamokhoz simulnak. Később egy kis laányulás állott be, de a részvények továbbra is tartották árfolyamukat. Délután a magánforgalom megszállt, a bécsi szállásdíj élelítőleg hatott a piacra. Árak: Georgia 09000, Rima 11900—11950, Salgó 47500—47750, Alt. közsén 105—106000, Alamyvasut 33000—33500, Atlantika 5900, Lipták 4150, Tröszt 14500, Schlick 9700.

Zürichi zárlat

Zürichi zárlat: Berlin 7 és háromnegyed, Holland 21025, Newyork 527 és háromnegyed, London 245 és háromnegyed, Páris 2920, Milano 2705, Prága 1625, Budapest 22 és háromnegyed, Zágráb 145, Bukarest 315, Varsó 2 és hétényolcad, Bécs 75, osztrák bélyegzett 76.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdei forgalomban megelégnélkül vidéki kereslet folytán a forgalom igen élénk volt és az árak a tegnaphoz képest 50—100 koronával emelkedtek. A hangulat mindvégig bártásos volt. A takarmánycikkék közül korpában volt áremelkedés, a többi cikkei árai változatlanok. Ebben a cikkben igen erős kereslet mutatkozott, azonban kérés csak elvétve jött létre.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavideki 10800—900, egyéb 10700—800, 78 kilós tiszavideki 10900—11000, egyéb 10800—10900, rozs 7600—900, takarmány árpa 6800—7000, sörárpa 7200—400, köles 8300—800, zab 6900—7000, tengeri 6600—800, repce 13300—14000, korpá 4800—50.

Előfordult kötések: Buza 2 vagon 78 kilós ab Füred 11100, 15 mázsa 78 kilós ab Szolnok 10900, 1 vagon 80 kilós január 15-ére 11400, 1 vagon 78 kilós január 15-ére ab állomás 11000, 1 vagon 78 kilós január végére Vásárosnamény 11100, árpa 80 mázsa budapesti közraktár 7000, 150 mázsa közelékvő állomás 6500, 1 vagon budapesti közraktár 7000, 1 vagon Szombathely 6300, tengeri 2 vagon március 15-ére Békéscsábáról 8000, 150 mázsa március 15-ére 7800, 2 vagon ab Oroszlóháza promt 6500, 5 vagon ab felhőmegyei állomás január végére 7300, 2 vagon ab Békéscsaba március 15-ére 8000, 5 vagon ab dunántúli állomás február 7900, 2 vagon Kétegyháza 7350 promt, 6 vagon ab tiszavideki állomás 7700, 1 vagon 6 tengeri ab Kőbánya 8650, 1 vagon január elejére 10000, 2 vagon február budapesti paritással 8200, 1 vagon február dunántúli állomás 7400, 1 vagon csöves tengeri ab Szigetvár 4500, 1 vagon korpá Szolnok 4600, 1 vagon napraforgó dohos ab nyíri állomás 7700.

ROSENFELD ENDRE

bank- és terményüzlete
DEBRECZEN,
PETŐFI TÉR 13.
TELEFON: 298. ÉS 10-64.

Értékpapírok, termények és mindenemű árak vétele és eladása.

Kölcsönnyújtás ingatlanokra és árukra.

Tőzsdei megbízások a legelőnyösebben eszközöltetnek.

Hideg felvágottak, francia szardíniák, halkonszervek, csemegék, cukorkák
Csanak József R.-T.
TELEFON: 70.

Amerikai párbaj áldozata lett Szathmáry Sándor

Hirt adott a Debreceni Független Újság arról, hogy Szathmáry Sándor pénzügyi fogalmazó pénteken délelőtt öngyilkossági szándékából szíven lötte magát. Debrecen fiatalságának köztisztviselője, szerény, csendes, józan-gondolkodású volt s halálakor e tulajdonságai rendítették meg azokat, akik közelebbi ismerősei voltak. Epen a tulajdonságai miatt érthetetlen még most is szülei, barátai előtt, hogy miért sietett Szathmáry Sándor az életől oly fiatalon megválni. Rendezett pénzügyi viszonyok között élt, nem ült költséges passziókat, pusztán hébe-hóba benézett a Gambribusba, hol barátai körében töltött el pár szórakoztató órát.

Szathmáry Sándor úgy távozott az életből, hogy semmi felvilágosítást nem hagyott hátra öngyilkossága oka felől. A rendőri nyomozás, melyet dr. Csige Sándor rendőrfogalmazó vezet, eddig a következőket állapította meg a titokzatosnak látszó öngyilkosságból:

Szathmáry Sándor csütörtök este Gambribusbeli asztaltársaságánál időzött egészen éjfélután 2 óráig. Jökevényen bucsuzott el ekkor barátaitól, a kiktől a passage Piac-utcai bejáratánál vált el. Ejjeli 2 óratól reggel 7 óráig hézag van a rendőri nyomozás-

ban, mert eddig a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehet megállapítani, hogy ezt az időt hol töltötte el. Reggel 7 órakor tért szülei lakására, ahol azonnal végrehajtotta szomorú tervét.

A reffőrség kezei közé a mai nap folyamán az öngyilkosság előzményeire vonatkozóan szenzációs adatok kerültek. Egyes jelek és adatok szerint Szathmáry Sándor amerikai párbaj áldozata lett. Ennek az amerikai párbajnak a meséje egyezik a régi gyakorlattal. Szathmáry és egy másik fiatalember ezélt 4 esztendővel ketten szerettek egy leányt. A leány gyenge volt kettőjük közül választani, mire a két ifjú romantikusan, a regényekben annyiszor megírt amerikai párbajhoz folyamodott. És Szathmárynak jutott a fekete golyó...

Az amerikai párbaj minden részlete még nem világos a reffőrség előtt s így tovább bogozzák a Szathmáry Sándor szomorú regényének kusza szálait.

A 3-as hónapok bajtársi egyesületének tagjai tragikus halált halt bajtársuk, Szathmáry Sándor pénzügyi fogalmazó temetésén testületileg vesznek részt. Gyülekezés december 24-én délután háromnegyed 2 órakor a Csapó-utca 27. sz. alatti gyászházban.

Amíg egy szindarab eljut odáig

Riport a kulcsák világából.

A félfomályos nézőtér lassacskán megtelik, a páholyokban elegáns estélyi ruhás hölgyek nézegetnek széjjel, a földszinten, mint a szép békeidőben, sötétruhás urak gukkereznek a páholyokba és nyödzlik meghajlásal ismerőseiket. Az emeleti páholyok, a zártszékek és a siker legbiztosabb jelzői, az állóhely, a diákhely, valamint a karzat is feketéllenek már a tömegtől és várják türelmetlenül az előadás megkezdését. A megtelt nézőtérén halk diskurzus folyik, megszörrennek a cukros-zacsokk, feszült kíváncsiság minden árcen, míg egyszerre halk koppanás a karmesteri pulpituson, a kottaállványokon kigyulladnak a rejtett villanykörtek és a zenekar belekezd a nagy keringő motívumaiból komponált nyitányba. Edes, fülbemászó dallomú tánczene hangjai áradnak széjjel a nézőtérén, most már teljes a figyelem és a varakozásteljes csöndben hirtelen felszalad a függöny és a színpadon a pompás színes jelmezekben öltözött kórus teljes erővel énekl az új operett első énekszámát s aztán az előadás halad tovább a diadalmas siker felé.

Milyen szép is ez így, amikor az elegáns premie-közönség a nyitánytól az utolsó fináléig végig élvezi az új operettet és kritikát mond fellette, aszerint, hogy tetszett-e néki az új operette, vagy sem. El sem gondolja azonban a legtöbbszörre a tulajdonos részét laikusokból álló közönség, hogy mi mindenben megy keresztül egy operette, amíg eljut odáig, a diadalmas vagy csufos bukásu premieig.

Amikor a direktor megvásárolja a színházi ügynökségtől az új operettet, az igazgatói szobában

összeül a kupaktanács,

az igazgató, a rendezők, a karnagy és megkezdődik a nagy munka. A rendező átnézi a szövegkönyvet, színházi nyelven a sugópéldányt, a karnagy pedig a zenei résszel, vagyis

a zongorakivonattal bibelődik. A szövegkönyvből már kiszerepezték az egyes szereplők szerepeit, amit rendszerint a színi személyzet valamelyik jó írásu tagja végez, természetesen jó pénzért. A kupaktanácsban aztán megkezdődik a tanácskozás, hogy

kinek osszák ki a szerepeket.

És ez talán a legnehezebb munka. Nemcsak az dönti, hogy kinek milyen szerep való, szóval nemcsak a színész egyénisége a döntő, hanem sok egyéb szempont is, különösen a fő női szereplőknél. Intrikálnak egymás ellen, protekciókat vesznek igénybe, szóval mindent elkövetnek a slágerszámokat tartalmazó, sikert jelentő szerepekért. A primadonna fenyegetődik, ha nem ő játsza Puccini grófnőt, a szubretnek kevés a táncszám és még egy hejretyutyutyn tánckezdőt akar, a tenorista nem frakkban, hanem huszáruhában, a melyben jobban érvényesül az alakja, akar csak játszani. Nagynehezen mégis kiosztják a szerepeket, persze nem minden úgy sikerül, ahogy a tagok szeretnék, van nagy duzzogás, de végül is elsimul minden és megkezdődhetnek a

próbák

a zongorateremben és a színpadon. Legelőször a kórus jön. A karnagy szinte szünet nélkül veri a billentyűket, amíg hangnemenként átveszi a kórusal az egyes számokat, Persze van nagy bosszankodás, amikor a kar egyik-másik halfüli szépe folyton falsot énekel. Mikor az egyes hangnemek külön-külön már mennek, akkor az összkórus énekl le a számaikat mindaddig, míg teljesen kifogástalanul nem megy minden.

A kórus számai után következnek a duettek és a magánszereplők szóló számai. Persze ez is nehezen megy, amíg az összes szóló-szereplők kifogástalanul énekl szerepeiket. Amikor ez már külön-külön mind megy, akkor a kórus és a magánszereplők együtt próbálják el az összes énekszámokat a zongorateremben. Ez az utolsó zenepórá és ezzel a zenei rész betanítása be is van fejezve. Ezután következik az ugynevezett

„sitz-probe”. Az összes szereplők és a kar a színpadon ülnek, a zenekar lejátsza az egész partitúrát, hogy a szereplők megismerjék a hangszerelést. A zenei rész betanításával párhuzamosan folynak a színpadon a

táncpróbák

a balletmesternő vezetése alatt, aki először a zongorateremben összeállítja a figurákat, majd megkezdli a színpadon a szereplők betanítását. Természetesen, először egyenként veszi át a szereplőkkel a táncszámokat, persze nagy veszélyekkel, hiszen sok színésznek van két ballába, de lassanként rendbe jön ez is és akkor az egyenként betanított szereplők együtt próbálják el a táncszámokat, amíg ez is kifogástalanul nem megy. A táncszámok fáradságos betanítása után következnek a

próza rész

próbái. A legelső próza próba a rendező próba, amikor mindenki megkapja a rendezőtől a látékra vonatkozó utasításokat, hogy mit és hogyan kell csinálni. Ezután következnek a játékpórák az egyes számokban, amelyeket még zenekar nélkül, zongorával próbálnak el, külön a magánszereplőkkel a szóló számokat, a karral a kórusszámokat és a finálékat és külön a csoportjelöneteket. Közben a karmester a zenekarral a zenejavító próbákat tart, megállapítani, hogy nincs-e a „stimmekben” hiba, vagy hol kell az egyes zeneszámokat jobban aláfesteni. Mikor ez a rész is készen van, következnek az első emlékpórák zenekarral. Ot-hat emlékpórák tartanak a szereplők, folytonos javítgatásokkal, simitgatásokkal. Ezek a próbák még mind rendes utcai ruhában folynak le és a diszletek is csak jelezve vannak a színpadon. Amikor az emlékpórák gördülékenyen folynak, beállítják a diszleteket, a kelléktárból mindenki megkapja a jelmezét és következnek a jelmez próba, a melynek már egész előadás jellege van. Amint a szükség kívánja, több jelmez próbát is tartanak.

Természetesen a színpadi részen kívül sok munkát ad a

technikai rész

elvégezése is. A rendező a diszlektárból összeválogatja a diszleteket, esetleg, ha a szükség úgy kívánja, új diszleteket festet a színházi festővel, bár ez a mai viszonyok között szinte keresztülvihetetlen, olyan drága a festővászon, sőt az ezt pótló papírvászon is, ezért tehát, ha új diszletrre van szükség, rendszerint a régi diszleteket festetik át. Ugyancsak a rendező intézkedik a kellékek felől és kiadja az öltözködési ívet, a melyen rajta van, hogy minden egyes szereplőnek milyen stílusban és hogyan kell öltözködni. Azonkívül a rendező a fővilágosítóval kipróbálja a világlítási effektusokat és a jelmez-diszletr-próbák már teljes világlítással folynak le.

Nagy teher a színházra egy új darab

anyagi része

is, mert egy új operett jogdíjáért 10—15.000 koronát kell fizetni a színházi ügynökségnek, aszerint, hogy milyen sikere volt, mert a szerzők nem maguk intézik darabjaik anyag részét, hanem átadják azt valamelyik színházi ügynökségnek. Azonkívül kap még a szerző 10% taniemet is a bruttó bevételből. Nagyon sokba kerül az új darab kiállítása is, ha csak 100.000 koronát emésztenek fel a kiadások, az nem is sok. Ha új diszleteket festetnének, amit ma vidéken nem lehet megkövetelni, egy félmillió is kevés volna.

A sok-sok nehézség valahogy mégis elsimul, a jelmez próbában, — a melyre csak úgy tülekednek az ismerősök és az ismeretlenek, akiknek összeköttetése, vagy csak vélt összeköttetése is van a színházzal, — minden vég, elérkezik mégis a premie, a zenekar nyitánya után felgördül a függöny, a darab megindul a diadalmas siker útján, vagy — a csufos bukás felé. De ha a sok fáradság és anyagi áldozat dacára is bukik a darab, vagy rossz az előadás, gondolkodik meg a nézők, hogy nemcsak a szereplőkben, hanem a darabban is lehet a hiba.

Römer Richárd.

— A Bajadér, Kálmán Imre legújabb operettje 2 füzetben megjelent. Ár: 1150 K. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t zeneműkereskedésében, Plac-u. 34.

BOSZNYAY I. ÉS TÁRSA cégnél

Kossuth-utca 5. szám.

1922 december 2-től 1923 január 6-ig tartó

nagy karácsonyi és újévi vásár.

Külön occasió osztály!!

Óriási választék. Rendkívüli olcsó árak.

Kérjük kirakatainkat figyelemmel kísérrni!

1922 U
A ru
Benic
Budape
Ödön vo
Ujság 19
mában „U
kormány
ezt írta
dolga ne
oláhokt
dott Srét
cikk miat
ügymint
A büntet
Ödönt rá
miatt 12
büntetés
pán bec
meg és a
ronára sz
kuria is
Egyhóna
egy t
Budapes
1-én éjjel
rály-utca
rázdalkod
ket igazol
sekkel ille
Amikor a
nyár Ma
rendet ak
garázdálk
üötték
Adam ne
rendört
vágta. A
csak Kuch
kapitánys
szókött.
Kuchler
napi visz
lábra hely
Kreysel
amely ha
cimén egy
rona pénz
büntetet
sággal ki
A jóv
Budape
21. évre
vetése ell
arra indi
zatot, ho
a nagyjel
den lakos
kérdéssel
matkozála
tást kapt
— A p
készülve
első ízbe
szem sim
bezés biz
gondosko
kiigazitta
sücsenek
zsonított
sát ne k
Legs
Her
Soka
ka
aja
Apo
Plac u
Kitűnő
Flanell
Kötöt
Zefirek
120 cm
Feől
bárs
nem
turák

Tőzsdei magánforgalom

A tőzsdei magánforgalomban nem volt üzlet, a hangulat mindvégig bizakodó volt és az árfolyamok a tegnapi záróárfolyamokhoz simultak. Később egy kis lanyhulás állott be, de a részvények továbbra is tartották árfolyamukat. Délután a magánforgalom megszűlődni, a bécsi szilárdság élenitőleg hatott a piacra. Árak: Georgia 69000, Rima 11900—11950, Salgó 47500—47750, Ált. köszém 105—106000, Alamyvasut 33000—33500, Atlantika 5900, Lipták 4150, Tröszt 14500, Schlick 9700.

Zürichi zárlat

Zürichi zárlat: Berlin 7 és háromnegyed, Holland 21025, Newyork 527 és háromnegyed, London 245 és háromnegyed, Páris 2920, Milano 2705, Prága 1625, Budapest 22 és háromnegyed, Zágráb 145, Bukarest 315, Varsó 2 és hétényolcad, Bécs 75, osztrák bélyegzett 76.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdei forgalomban megelégnélküldi vidéki kereslet folytán a forgalom igen élénk volt és az árak a tegnaphoz képest 50—100 koronáig emelkedtek. A takarmánycikkkek közül korpában volt áremelkedés, a többi cikkeket árai változatlanok. Ebben a cikkben igen erős kereslet mutatkozott, azonban kérés csak elvétve jött létre.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tisztavideki 10800—900, egyéb 10700—800, 78 kilós tisztavideki 10900—11000, egyéb 10800—10900, rozs 7600—900, takarmány árpa 6800—7000, sórárpa 7200—400, köles 8300—800, zab 6900—7000, tengeri 6600—800, repce 13300—14000, korpá 4800—50.

Előfordult kitések: Buza 2 vagon 78 kilós ab Füred 11100, 15 mázsa 78 kilós ab Szolnok 10900, 1 vagon 80 kilós január 15-ére 11400, 1 vagon 78 kilós január 15-ére ab állomás 11600, 1 vagon 78 kilós január végére Vásárosnamény 11100, árpa 80 mázsa budapesti közraktár 7000, 150 mázsa közlelkező állomás 6500, 1 vagon budapesti közraktár 7000, 1 vagon Szombathely 6300, tengeri 2 vagon március 15-ére Békéscsabáról 8000, 150 mázsa március 15-ére 7800, 2 vagon ab Oroszlóháza promt 6500, 5 vagon ab fehérmezeyei állomás január végére 7300, 2 vagon ab Békéscsaba március 15-ére 8000, 5 vagon ab dunántúli állomás február 7900, 2 vagon Kétegyháza 7350 promt, 6 vagon ab tisztavideki állomás 7700, 1 vagon 6 tengeri ab Köbánya 8650, 1 vagon január elejére 10000, 2 vagon február budapesti paritással 8200, 1 vagon február dunántúli állomás 7400, 1 vagon csöves tengeri ab Szigetvár 4500, 1 vagon korpá Szolnok 4600, 1 vagon napraforgó dohos ab nyíri állomás 7700.

ROSENFELD ENDRE
bank- és terményüzlete
DEBRECZEN,
PETŐFI TER 13.
TELEFON: 298. ÉS 10-64.

Értékpapírok, termények és mindenemű árak vétele és eladása.

Kölcsönnyújtás ingatlanokra és árukra.

Tőzsdei megbízások a legelőnyösebben eszközöltetnek.

Hideg felvágottak, francia szardíniák, halkonservek, csemegék, cukorkák
Csanak József R.-T.
TELEFON: 70.

Amerikai párbaj áldozata lett Szathmáry Sándor

Hirt adott a Debreceni Független Újság arról, hogy Szathmáry Sándor pénzügyi fogalmazó pénteken délelőtt öngyilkossági szándékából szíven lötte magát. Debrecen fiataljainak közti tisztelőben álló tagja volt a fiatal tisztviselő; szerény, csendes, józan-gondolkodó volt s halálakor e tulajdonságai rendítették meg azokat, akik közelebbi ismerősei voltak. Epen a tulajdonságai miatt érthetetlen még most is szülei, barátai előtt, hogy miért sietett Szathmáry Sándor az élettől oly fiatalon megválni. Rendezett pénzügyi viszonyok között élt, nem ültött költséges passziókat, pusztán hébe-hóba benézett a Gambrinusba, hol barátai körében töltött el pár szórakoztató órát.

Szathmáry Sándor úgy távozott az életről, hogy semmi felvilágosítást nem hagyott hátra öngyilkossága oka felől. A rendőri nyomozás, melyet dr. Csiga Sándor rendőrfogalmazó vezet, eddig a következőket állapította meg a titokzatosnak látszó öngyilkosságból:

Szathmáry Sándor csütörtök este Gambrinusbeli asztaltársaságánál időzött egészen éjfélig 2 óráig. Jökevényen bucsuzott el ekkor barátaitól, a kiktől a passage Piac-utcai bejáratánál vált el. Eljeli 2 óráig reggel 7 óráig hézag van a rendőri nyomozásból.

Amíg egy szindarab eljut odáig

Riport a kulcsák világából.

A félhomályos nézőtér lassacskán megtelik, a páholyokban elegáns estélyi ruhás hölgyek nézegetnek szíj-el, a földszinten, mint a szép békeidőben, sötétruhás urak gukkereznek a páholyokba és üdvözlik meghajlással ismerőseiket. Az emeleti páholyok, a zártszékek és a siker legbiztosabb jelzői, az állóhely, a diákhegy, valamint a karzat is feketellenek már a tömegtől és várják türelmetlenül az előadás megkezdését. A meglett nézőtérén halk diskurzus folyik, megzörrennek a cukros-zacsok, feszült kíváncsiság minden áron, míg egyszerre halk koppanás a karmesteri pulpituson, a kottaállványokon kigyulladnak a rejtett villanykörtek és a zenekar belekezd a nagy keringő motívumából komponált nyitányba. Édes, fülbemászó dallomú tánczene hangjai áradnak szíj-el a nézőtérén, most már teljes a figyelem és a varakozásteljes csöndben hirtelen felszalad a függöny és a színpadon a pompás színes jelmezekbe öltözött kórus teljes erővel éneklé az új operett első énekszámát s aztán az előadás halad tovább a diadalmas siker felé.

Milyen szép is ez így, amikor az elegáns premiere-közönség a nyitánytól az utolsó fináléig végig élvezti az új operettet és kritikát mond fellette, aszerint, hogy tetszett-e néki az új operette, vagy sem. El sem gondolja azonban a legtöbbször a tulajdonos részét laikusokból álló közönség, hogy mi mindenben megy keresztül egy operette, amíg eljut odáig, a diadalmas vagy csufos bukásu premiérig.

Amikor a direktor megvásárolja a színházi ügynökségtől az új operettet, az igazgatói szobában

összeül a kupaktanács,

az igazgató, a rendezők, a karnagy és megkezdődik a nagy munka. A rendező átnézi a szövegkönyvet, színházi nyelven a sugópéldányt, a karnagy pedig a zenei résszel, vagyis

ban, mert eddig a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehet megállapítani, hogy ezt az időt hol töltötte el. Reggel 7 órakor tért szülei lakására, ahol azonnal végrehajította szomorú tervét.

A rendőrség kezei közé a mai nap folyamán az öngyilkosság előzményeire vonatkozóan szenzációs adatok kerültek. Egyes jelek és adatok szerint Szathmáry Sándor amerikai párbajnak a meséje egyezik a régi gyakorlattal. Szathmáry és egy másik fiatalember ezélt 4 esztendővel ketten szerettek egy leányt. A leány gyenge volt köztüjük közül választani, mire a két ifjú romantikusan, a regényekben annyiszor megírt amerikai párbajhoz folyamodott. Es Szathmárynak jutott a fekete golyó...

Az amerikai párbaj minden részlete még nem világos a rendőrség előtt s így tovább bogozzák a Szathmáry Sándor szomorú regényének kusza szárait.

A 3-as hónapok bairtsi egyesületének tagjai tragikus halált halt bajtársuk, Szathmáry Sándor pénzügyi fogalmazó temetésén testületileg vesznek részt. Gyülekezés december 24-én délután háromnegyed 2 órakor a Csapó-utca 27. sz. alatti gyászszínházban.

a zongorakivonattal bibelődik. A szövegkönyvből már kiszerepezték az egyes szereplők szerepeit, amit rendszerint a színi személyzet valamelyik jó írásu tagja végez, természetesen jó pénzért. A kupaktanácsban aztán megkezdődik a tanácskozás, hogy

kinek osszák ki a szerepeket.

Es ez talán a legnehezebb munka. Nemcsak az dönti, hogy kinek milyen szerep való, szóval nemcsak a színész egyénisége a döntő, hanem sok egyéb szempont is, különösen a fő női szereplőknél. Intrikálnak egymás ellen, protekciókat vesznek igénybe, szóval mindent elkövetnek a slágerszámokat tartalmazó, sikert jelentő szerepekért. A primadonna fenyegetőzik, ha nem ő játsza Pucrgrófnót, a szubrettnek kevés a táncszám és még egy hejretyutyutyn táncetettőt akar, a tenorista nem frakkban, hanem huszáruhában, a melyben jobban érvényesül az alakja, akar csak játszani. Nagynehezen mégis kiosztják a szerepeket, persze nem minden úgy sikerül, ahogy a tagok szeretnék, van nagy duzzogás, de végül is elsimul minden és megkezdődhetnek a

próbák

a zongorateremben és a színpadon. Legelőször a kórus jön. A karnagy szinte színet nélkül veri a billentyűket, amíg hangnemenként átveszi a kórusral az egyes számokat. Persze van nagy bosszankodás, amikor a kar egyik-másik balfüllü szépe folyton falsot énekel. Mikor az egyes hangnemek külön-külön már mennek, akkor az összkórus éneklé le a számait mindaddig, míg teljesen kifogástalanul nem megy minden.

A kórus számai után következnek a duettek és a magánszereplők szóló számai. Persze ez is nehezen megy, amíg az összes szóló-szereplők kifogástalanul éneklék szerepeiket. Amikor ez már külön-külön mind megy, akkor a kórus és a magánszereplők együtt próbálják el az összes énekszámokat a zongorateremben. Ez az utolsó zenepórába és ezzel a zenet rész betanítása be is van fejezve. Ezután következik az ugynevezett

„sitz-probe”. Az összes szereplők és a kar a színpadon ülnek, a zenekar lejátsza az egész partitúrát, hogy a szereplők megismerjék a hangszereleést. A zenei rész betanításával párhuzamosan folynak a színpadon a

táncpróbák

a balletmesternő vezetése alatt, aki először a zongorateremben összeállítja a figurákat, majd megkezdli a színpadon a szereplők betanítását. Természetesen, először egyenként veszi át a szereplőkkel a táncszámokat, persze nagy vesződséggel, hiszen sok színésznek van két ballába, de lassanként rendbe jön ez is és akkor az egyenként betanított szereplők együtt próbálják el a táncszámokat, amíg ez is kifogástalanul nem megy. A táncszámok fáradságos betanítása után következnek a

prózai rész

próbái. A legelső prózai próba a rendező próba, amikor mindenki megkapja a rendezőtől a játékra vonatkozó utasításokat, hogy mit és hogyan kell csinálni. Ezután következnek a játékpórák az egyes számokban, amelyeket még zenekar nélkül, zongorával próbálnak el, külön a magánszereplőkkel a szóló számokat, a karral a kóruszámokat és a finálékat és külön a csoportjelöket. Közben a karmester a zenekarral a zenejavító próbákat tart, megállapítani, hogy nincs-e a „stimmekben” hiba, vagy hol kell az egyes zeneszámokat jobban aláfesteni. Mikor ez a rész is készen van, következik az első emlékpórába a zenekarral. Ot-hat emlékpórába tartanak a szereplők, folytonos javítgatásokkal, simitgatásokkal. Ezek a próbák még mind rendes utcai ruhában folynak le és a díszletek is csak jelezve vannak a színpadon. Amikor az emlékpórák gördülékenyen folynak, beállítják a díszleteket, a kelléktárból mindenki megkapja a jelmezt és következnek a jelmezes pórába, a melynek már egész előadás jellege van. Amint a szükség kivanja, több jelmezes próbát is tartanak.

Természetesen a színpadi részen kívül sok munkát ad a

technikai rész

elvégezése is. A rendező a díszletartárból összeválogatja a díszleteket, esetleg, ha a szükség úgy kívánja, új díszleteket festet a színházi festővel, bár ez a mai viszonyok között szinte keresztülvihetetlen, olyan drága a festővászón, sőt az ezt pótló papírvászón is, ezért tehát, ha új díszletek van szükséges, rendszerint a régi díszleteket festetik át. Ugyancsak a rendező intézkedik a kellékek felől és kiadja az öltözködési ívet, a melyen rajta van, hogy minden egyes szereplőnek milyen stílusban és hogyan kell öltözködni. Azonkívül a rendező a fővilágosítóval kipróbálja a világlítási hatásokat és a jelmezes-díszlet-próbák már teljes világlítással folynak le.

Nagy teher a színházra egy új darab

anyagi része

is, mert egy új operett jogdíjáért 10—15.000 koronát kell fizetni a színházi ügynökségnek, aszerint, hogy milyen sikere volt, mert a szerzők nem maguk intézik darabjaik anyag részét, hanem átadják azt valamelyik színházi ügynökségnek. Azonkívül kap még a szerző 10% taniemet is a bruttó bevételből. Nagyon sokba kerül az új darab kiállítása is, ha csak 100.000 koronát emésztenek fel a kiadások, az nem is sok. Ha új díszleteket festetnének, amit ma díszletnek nem lehet megkövetelni, egy félmillió is kevés volna.

A sok-sok nehézség valahogy mégis elsimul, a jelmezes főpróbán. — a melyre csak úgy tülkekednek az ismerősök és az ismeretlenek, akiknek összekötötése, vagy csak vélt összekötötése is van a színházzal. — minden vág, elérkezik mégis a premiére, a zenekar nyitánya után felgördül a függöny, a darab megindul a diadalmas siker után, vagy — a csufos bukás felé. De ha a sok fáradság és anyagi áldozat dacára is bukik a darab, vagy rossz az előadás, gondolkodik meg a nézők, hogy nemcsak a szereplőkben, hanem a darabban is lehet a hiba.

Römer Richárd.

— A Bajadér, Kálmán Imre legújabb operettje 2 füzetben megjelent. Ár: 1150 K. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. zeneműkereskedésben. Plac-n. 34.

BOSZNYAY I. ÉS TÁRSA cégnél
Kossuth-utca 5. szám.
1922 december 2-től 1923 január 6-ig tartó
nagy karácsonyi és újévi vásár.
Külön occasió osztály!!
Óriási választék. Rendkívüli olcsó árak.
Kérjük kirakatainkat figyelemmel kíséreni!

1922
A ru...
Beni...
Budape...
Ödön v...
Ujság...
mában...
kormány...
elzt irtá...
doga ne...
oláhoktó...
dott Sré...
cikk mia...
ügymini...
A büntet...
Ödönt r...
miatt 1...
büntetés...
pán be...
meg és...
ronára s...
kuria is...
Egyhón...
egy...
Budape...
1-én éje...
rály-utca...
rázdálko...
ket igaz...
sekkel il...
Amikor...
nyár M...
rendet al...
zaradálk...
ütötték...
Adám ne...
rendört...
vágtá, A...
csak Kuc...
kapitány...
szókött...
Kuchler...
napi viz...
lábra hel...
Kreysel...
amely h...
címén eg...
rona pén...
büntetés...
sággal k...
A jó...
Budape...
21. évre...
vetése el...
arra ind...
zatot, h...
a nagyje...
den lak...
kérdése...
natközö...
tást kap...
— A...
készülve...
első izb...
szen sim...
bezés bi...
gondosk...
küszözt...
sínesene...
zonyított...
sát ne k...
Legs...
Her...
Sok...
ka...
aj...
Apo...
Plac...
Kitűn...
Fianel...
Kötöt...
Zefirel...
120 cr...
Fél...
bárs...
nem...
turán

A kuria leszállította Beniczky büntetését

Budapest, dec. 23. Beniczky Ödön volt belügyminiszter, Az Ujság 1920 december 5-iki számában „Ujabb átesoportosulás a kormánypartban” című cikkében ezt írta: „A magyar királytól, csehektől, oláhoktól s a velük összeházasodott Sréter-társaságtól függ”. A cikk miatt Sréter István volt hadügyminiszter sajtópert indított. A büntető törvényszék Beniczky Ödönt rágalmozás sajtóvétsége miatt 12.000 korona pénzbüntetésre ítélte el. A tábla csupán becsületsértést állapított meg és a pénzbüntetést 5000 koronára szállította le. Ezt most a kuria is jóváhagyta.

Egyhónapi fogházra ítélték egy éjszakai igazgatót

Budapest, december 21. Október 1-én éjjel az Erzsébet-körut és Király-utca sarkán több fiatalember garázdálkodott, akik a békés járókelőket igazoltatták, a legdurvább sértésekkel illették és tetleg bántalmazták. Amikor a közelben posztoló Zsgányár Mátyás rendőrtörzsmester rendet akart teremteni, az éjszakai garázdálkodók nekitámadták, arcul ütötték és az egyik, egy Kuchler Adám nevű egyetemi hallgató, a rendőrt átváltoztatta és a földhöz vágta. A segítségül érkező rendőrök csak Kuchlert tudták előállítani a főkapitányságra, a többi idejében megszökött.

Kuchlert letartóztatták, majd 40 napi vizsgálati fogság után szabaddalra helyezték. Ma tárgyalta ügyét Kreysel ítélőtáblai bíró tanácsa, amely hatósági közeg elleni erőszak címén egyhónapi fogházra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte Kuchlert, a büntetést azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

A jövedelmi adó kivétele

Budapest, december 23. Az 1920-21. évre vonatkozó jövedelmi adó kivétele ellen sürri felhangzó panaszok arra indították a pénzügyi kormányzatot, hogy újra foglalkozzék ezzel a nagyjelentőségű és az ország minden lakosát a legközelebből érintő kérdéssel. Beavatott helyen erre vonatkozólag a következő felvilágosítást kaptuk:

— A pénzügyi kormányzat el van készülve arra, hogy a jövedelmi adó első ízben való kivétele nem fog egészen simán menni. A két foku felebezés biztosításával a kormány máris gondoskodott arról, hogy a tévedések kiigazításának és az adózók sehol sincsenek elzárva az elől, hogy bebizonnyított esetekben a hibák kiigazítását ne követelhessek.

Legszébb KALAPOK megérkeztek
Herman és Friedman
 PIAC-UTCA 10. SZ.
 Rikával szemben

Sokat takarít meg, ha karácsonyi ajándékait

...siet beszerezni az **Apolló Divatházban,**
 Piac u. 67. Miklós-utca sarok.
 Telefon: 764.

Kitűnő vaszon métere	480 K
Fianell és barchet	550 "
Kötött blouzek	1500 "
Zefrek métere	550 "
120 cm. széles szövetek	960 "

Felöltő- és ruhaszövetek, selymek, bársonyok, férfi- és női fehérneműk, harisnyák, kötött garlandok, pipere cikkek nagy választékban.

...legújabb jelent. Ara: ...és Sándor, Piac-u. 34.

A postatakarékpénztár beolvad a postába

Budapest, dec. 23. A jövő évben megszűnik az egyik régi magyar intézmény önállósága: a postatakarékpénztár elveszti függetlenségét és a postaigazgatóság rendelkezése alá kerül. Már a nemzetgyűlés egyik legutóbbi ülésén is jelezte Kállay Tibor pénzügyminiszter a várható reformot, amelynek előkészítése folyamatosan van. Ebben az irányban a Pénzügyminiszteri Központ a pénzügyminiszterhez nemrég felterjesztést is intézett, amelyben érveket sorakoztat fel amellett, hogy költségekben és munkaerőben minő megtakarítást jelentene, ha a postatakarékpénztár megszüntetésével annak üzletkörét a már fennálló egyéb állami intézmények között osztanák föl.

A beosztással igen sok tisztviselő főfőslegessé válik, ami az állam köztisztviselő-terheit számottevően enyhíti. A postatakarékpénztárra nálunk már tulajdonképpen nincsen szükség, mert az állami tranzakciókat a Pénzügyminiszteri Központ végzi, nem úgy mint Ausztriában, ahol még fentartják a postatakarékokot, de csak azért, mert egész sereg állami hitelműveletet bíz rá. Maga a posta- és távirat vezérigazgatóság fentartásának én különösen kifogásolja, hogy a takarékbetétet tulajdonképpen

a postahivatalok küldik, amit azután eléggé körülményesen el kell számolni a postatakarékpénztárral. A beolvasszással ez a költséges munkát fölöslegessé válik, azonban a takarékbetét üzlet és a klíringforgalom a beolvasszással után is megmaradna.

A postatakarékban összegyűlt pénzek különben sem maradnak az intézménynél, hanem az összegeket naponta átadják a Pénzügyminiszteri Központ kötelekébe tartozó vidéki bankoknak és takarékpénztáraknak. Hogy az egyes postahivataloknál milyen hatalmas összegek állanak a vidéki intézmények táplálása céljából rendelkezésre, arra nézve jellemző, hogy novemberben az összes postahivatalokban 11 milliárd korona gyűlt össze, októberben pedig 8 milliárd korona, vagyis két hónap alatt összesen 19 milliárd. A megelőző három hónapban, tehát júliusban, augusztusban és szeptemberben összesen csak 11 milliárd kor. folyt be a postahivatalokhoz. Az utolsó két hónap magyaranyu bevételi többlete onnan ered, hogy a földadóra való befizetések rendkívül megduzzasztották a postahivatalok bevételeit, mert tudvalevőleg a pénzügyigazgatóságok a befolyt adójövedelmeket is a postahivatalokhoz szállítják be.

IRODALOM

Beczássy Judit: A medve

A medve, amely Sebők Zsigmond aranyos kedvi mackótörténeteivel a gyermekirodalomban kezdte pályafutását, egyre fontosabb szerepet kap a magyar költészetben. Jelképe lett a nehézkes jósnak, az erélytelen erőnek, az otromba kiülő alatt lappangó nemes léleknek. Csak nemrégiben zengett két fiatal költőnk is önmagáról ilyen értemű „medve-éneket” (Szabó Lőrinc, Gyergyay Albert) s most Beczássy Judit is egy ilyen „medvét”, ügyetlen modorú, de belsőleg értékes írtit választ regénye hőscsüül. „A medve” jelképes címmel is reális regényesha minden dolgot a maga mértékével kell mérnünk, a reális regénytől elsősorban az élet pontos és hű fényképét kell követelnünk. Ebből a szempont nézve, Beczássy Judit munkája szinte tökéletes. Talán a regény egyik nólalakjának tul ellenszenves, szinte gyűlölködő rajzát hibáztatjuk, de különben a jól megfigyelt és elevenen ábrázolt alakok egész sorával találkozunk. Csakhogy amint ezek az alakok, akiknek előző életét színes és érdekes képekben vetíti elénk az író, egyre sokasodnak, aggodalom fog el bennünket, hogy mi lesz a regény meséjéből. Már-már úgy tetszik, hogy regény helyett csak lazán össze-fűzött és feleslegesen részletezett jellemrajzok sorozatát

kapjuk, mikor egyszer csak észrevesszük, hogy a jelentéke lennek tetsző vonások lényegbevágók, az elfelejtett kis események végzetes erővel hatnak, az erejtett szavak újra előkerülnek és összefonódnak. Így derül ki, hogy Beczássy Judit nemcsak ügyes rajzoló és jó fényképész, hanem művész is: a szerkesztésnek, a belső megfontolásnak a művésze.

Beczássy Juditnak mély és keserű tapasztalatai lehetnek, ő tudja, hogy világ, emberek és sorsok kicsinyesek, hogy az ember élete nem a nagy dolgokon, hanem az apróságokon fordul meg. A regény főhőse kétszer is elejt a már-már ölébe hulló szerelmi boldogságot s ezeken a kis eseteken tökre-megy az egész élete. Sokan talán el sem hinnék, hogy ilyen csekélységek, egy izléstelen bokréta, egy elveszett evezőlapát egy férfi boldogságába kerülhetnek. De Beczássy Judit meglátta és megérte, hogy így van, hogy így is lehet s a „medve” tragédiája annál szomorubb, mert ezek a kis balesetek mégis csak az ő nehézkes kényelmeskedő természetéből következnek.

Beczássy Judit, aki első díjat nyert regényében, a Tóth Eszterben példáját adta a legridegebb írói impassibilitásnak, mert rokonszenvet érez és kelt hősei iránt. A medve új oldaláról mutatja tehát az író művészetét. Ehez képest me-

gebb színekkel fest, lágyabb vonalakkal rajzol, ráér gyönyörködni a természet szépségeiben. Stílusa is, mely a Tóth Eszterben, bár kifejező, de szürke és köznapj volt, mint maga a tárgy, itt egyéni veret kap, hajlékonyabb lesz s ékeesebb.

Beczássy Judit, mikor koszu ruva a fején érkezett az irodalomba, talán nem is tudta, hogy ez a dicsőség inkább teher, mint lendítő erő további pályáján. Akinek már első fellépése országos siker, annak rögtön utána vagy jobbat kell adnia, vagy elbukik. Beczássy Judit nem bukott el.

A könyv a Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai rt. könyvkereskedésében kapható.

HIREK

DEBRECENI FÜGGŐLENEK UJSÁG politikai napilap
 A szerkesztésért felelősen felelős: THURY LEVENTE
 Kiadó: HEGEDÜS SÁNDOR irodalmi és nyomdai r. t.
 Előfizetési ár: Egy hóra 200 kor. Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.
 Szerkesztőség: Nappal Piac u. 34. Telefon 10-12. Éjjel Piac utca 49. Telefon 18.
 Kiadóhivatal: Piac utca 49. Telefon 18.

Ünapi istentiszteletek:

Templomrend 1922 december 24-én, Vasárnap.

Nagytemplomban: D. e. 10 órákor prédikál dr Révész Imre lelkész, d. u. 5 órákor prédikál Marton Sándor s.-lelkész. Kistemplomban: D. e. 9 órákor prédikál Szele György lelkész, d. e. 11 órákor prédikál Nagy Lajos vallás-tanító lelkész, d. u. 2 órákor Ladányi Zsigmond s.-lelkész. Kossuth-templomban: D. e. 10 órákor prédikál Zámboéry Sándor s.-lelkész, d. u. 5 órákor karácsonyi áhitat, prédikál Uray Sándor lelkész. Árpádtéri templomban: D. e. 10 órákor prédikál Papp Imre s.-lelkész, d. u. 2 órákor prédikál dr Böttykös Béla s.-lelkész. Ispotály-templ.: D. e. 10 ó. prédikál Marton Sándor s.-lelkész, d. u. 2 órákor prédikál Papp Imre s.-lelkész. Homokkertben d. e. 10 órákor prédikál Kustár Dániel vallás-tanító lelkész. Pallagon (gazdasági akadémián) d. e. 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Uray Sándor lelkész. Nyilastelepen d. e. 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Mezei Béla vallás-tanító lelkész. Vasárnap iskolák a szokott helyen és időben.

December hó 25. ünnep 1. napja.

Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál dr Baltazár Dezső püspök, ágendázik Zámboéry Sándor s.-lelkész, d. u. 5 órákor prédikál Ladányi Zsigmond s.-lelkész. Kistemplomban d. e. 10 órákor prédikál Szele György lelkész, ágendázik Vajda László vallás-tanító lelkész, d. u. 2 órákor prédikál dr Böttykös Béla s.-lelkész. Kossuth-templomban d. e. 10 órákor prédikál dr Révész Imre lelkész, ágendázik Ladányi Zsigmond s.-lelkész, d. u. 5 órákor prédikál dr Ferenczy Gyula ny. egyet. tanár. Árpád-téren d. e. 10 órákor prédikál Molnár Ferenc lelkész, ágendázik Nagy Lajos vallás-tanító lelkész, d. u. 2 órákor prédikál Nagy Lajos vallás-tanító lelkész. Ispotályban d. e. 10 órákor prédikál Felker János s.-lelkész, ágendázik Papp Imre s.-lelkész, d. u. 2 órákor prédikál Papp Imre s.-lelkész. Homokkertben d. e. 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Marton Sándor s.-lelkész, d. u. 2 órákor prédikál Marton Sándor s.-lelkész. Szegényházban d. e. 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Uray Sándor lelkész. Kórházi istentiszteletek: Augusztá-

akatóriumban d. e. 10 órakor prédikál és vacsorát oszt dr. Böttykös Béla s.-lelkész és G. Nagy Béla választánár, a belső klinikán prédikál és vacsorát oszt dr. Erdős Károly lelkész intézeti igazgató.

December hó 26., ünnep II. napján.

Nagytemplomban d. e. 10 órakor prédikál Nagy Lajos vallásánitól lesz d. u. 5 órakor prédikál Papp s.-lelkész, Kistemplomban d. e. 10 órakor prédikál Ladányi Zsigmond lelkész, d. u. 2 órakor prédikál mbory Sándor s.-lelkész, Kossuth-ai templomban d. e. 10 órakor prédikál dr. Böttykös Béla s.-lelkész, d. u. 5 órakor prédikál Nagy Lajos választánitól lesz, d. e. 10 órakor prédikál Zámory Sándor s.-lelkész, d. u. 2 órakor prédikál Vajda László vallásánitól lesz. Ispótlly-templomban d. e. 10 órakor prédikál Papp Imre s.-lelkész, d. u. 2 órakor prédikál dr. Böttykös Béla s.-lelkész. Homokkertben d. e. 10 órakor prédikál Makay Lajos választánitól lesz, d. u. 2 órakor prédikál Marton Sándor s.-lelkész.

December 25-én, hétfőn d. u. 5 órakor ilastelepen vallásos ünnepélyt tart Keresztény Ifjúsági Egyesület. Bibl. Magyaraz Mezei Béla, az egyesület titkára.

Keresztény Ifjúsági Egyesület f. 24-én d. u. 4 órakor Ispótlly-telep sz. a. összejevetelt tart. Bibliát gyaráz Mezei Béla, az egyesület árá.

Debreczeni Kávinisták Templom-egylete által a karácsonyi ünnepek anyai elemi iskolákban tartandó istentiszteletek sorrendje:

December 26-án az Ondód Vedres-ében dr. Baltazár Dezső püspök Istentiszteletet, December 24-én ápon Kovács János lelkész tart istentiszteletet, 24-én Hegyesen Csűrűán lelkész tart Istentiszteletet, in Ebesen Erdőss Károly lelkész Istentiszteletet, 25-én Nagycserén Veress István lelkész tart Istentiszteletet, 25-én Ondódon Mezey lelkész tart Istentiszteletet, 25-én zon dr. Lencz Géza egyetemistá- tatar Istentiszteletet, 26-án Fan-án dr. Révész Imre lelkész tart istentiszteletet, 26-án Maeson dr. cz Géza egyetemi tanár tart istentiszteletet, 26-án Szepesen Molnár lelkész tart Istentiszteletet és anak ugyanakkor vacsorát. — nkivül december 26-án a Bánkon-nyi Lajos tanító tart Istentiszte- t. Debreczen, 1922 december 21-én. ktség.

Ünnepi istentiszteletek az ág. h. templomban (Miklós-u. 3.). Vasár- i. hó 24-én délelőtt 10 órakor és tén 4 órakor a szent estén isten- elet. F. hó 25-én ünnep első nap- délelőtt 10 órakor istentisztelet vacsora osztás. Offertórium az íáz javára. Délután 4 órakor ima. 26-án ünnep másodnapján dé- 10 órakor istentisztelet és urva- osztás. Offertórium. — Az isten- leteket Farkas Győző lelkész i. ünnep másodnapján prédikál czky Béla lelkészjelölt.

Evangelikusok! Jelentkeztek! a névkönyvünkben még sokan roznak. Kérem Debreczen városá- és a vidéken lakó összes evan- isokat, akik névkönyvünkben nem szerepelnek, hogy pontos- et velem közöljék szívesek legye- Egyháznak szükségére van min- evangélikus támogatására. F. a- Győző lelkész.

Evente 33 millió ember hal meg. estről jelentik: Egy minden érdeklődő statisztikus kiszámí- hogy a föld kereségén évente llió ember hal meg. Ebből egy latt 91554, egy óra alatt 3736, erc alatt pedig 62 halálozás tör- A statisztikai adatok szerint az i életkor átlaga 38 év. Az em- egy negyedrésze elhal mi- hetedik életévét betölténé, fe- es kora előtt. 10000 ember közül esy éri el a 100 évet, minden adik a 90 évet és csak minden lik a 60-ik életévét.

Debreczeni református egyház- tériuma 1922. évi december hó- napján — szerdán — délután 4 az egyház tanácstermében art.

Eljegyzés. Austerlitz Irén (Pol- s dr. Angyal Zoltán (Hajdubö- ny) jegyesek.

— **Eljegyzés.** Jónás Magdát elje- gyezte Böhm Pál (Szolnok).

— **Házasság.** Ehrenstein Esztiike Szatmár és Fuchs Ferenc Budapest házasságot kötöttek.

— **A városi muzeum karácsonykor** kétszer lesz nyitva a közönség előtt, vasárnap és kedden; mindkét napon délelőtt 9—12, és délután 2—4. óra közt. Belépés díjtalan.

— **A volt népszámláló biztoso** utóllára hívatnak fel, hogy a vissza- tartott 25%-os munkadíjukat f. hó 30-ig városi statisztikai hivatalban (városháza földszint 6. szám) ve- gyék fel.

— **Déri Frigyes a régészeti ásatá- sokért.** Déri Frigyes kormányfőtaná- csos, a debreceni Déri-muzeum alapí- tója, dr. Csűrös Ferenc tanácsnokhoz írott levele szerint ismét tekintélyes összeget, huszezer koronát utalt át a debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank- hoz azzal a rendeltetéssel, hogy Zol- tai Lajos folytathassa a Berettyó mel- lékén lévő őstelepeken való ásatáso- kat. Tavasszal valószínűleg a pocsaji Leányvár nevű őstelep kikémlelésére kerül a sor, melyhez a Leányvár tu- lajdonosa, gr. Zichy Ágost vbt., már beleegyezését is adta. Déri Frigyes ezen ásatásokra ezeitől negyvenöt- ezer koronát adományozott.

— **Gazdák figyelmébe.** A városi statisztikai hivatal figyelmzetteti a gazdákat, hogy a termeszedmények bejelentését az ünnepek alatt is lehet végezni. Vasárnap és kedden délelőtt is van hivatalos óra. Hivatalos óra d. e. 9—12-ig. Bejelentésre kötelezett az, aki legalább 20 holdnyi, vagy 20 holdnál nagyobb területű földet mű- vel. Bejelentés városháza, földszint 6. szám.

— **Karácsonyesti áhitat.** A szent estén, d. u. 5 órakor, a Kossuth-utcai templomban, úgy mint az előző évek- ben is, karácsonyesti áhitatot tartunk Ennek keretében fog énekelni az a kis alkalmi vegyeskar, mely ünne- pek előestéjén eddig is szerepelt. — Erre a hívek figyelmét felhívjuk.

— **Kimutatást készítenek a földárak és a munkabérek alakulásáról.** Buda- pestről jelentik Nagyatádi Szabó Ist- van földművelésügyi miniszter a föld- árak alakulásáról kimutatásokat ké- szítettet. Az erre vonatkozó hivata- los adatgyűjtés január 2-án fog meg- indulni. Ezért a földművelésügyi mi- niszterium felhívást intéz a gazdasági tudósítokhoz, hogy jelentsék be az il- leto vidéken kialakult föld árakat. A körlevél külön adatokat kér az 1—5, 5—10, 10—20, 20—100, 100—1000 hold- igit és az ezer holdon felüli földterüle- tek áráról. Az utasítás értelmében január 16-ig kell beküldeni a jelenté- seket és ezek alapján a földművelés- ügyi minisztérium elkészíti a kimuta- tást a földárak alakulásáról. Arra nézve azonban, hogy a hivatalosan megállapított földárakat nyilvános- ságra hozzák-e, még nincs végleges határozat. Annyi bizonyos, hogy a statisztikai adatokat a földbirtokren- dező bíróság rendelkezésére fogják bocsátani. Hasonló kimutatást akar a földművelésügyi minisztérium a mez- őgazdasági munkabérekéről is, ame- lyek alakulásába tudvalevőleg a kor- mány erőlyesen akar beavatkozni. A minimális munkabéreket a helyi ha- tóságok vidékenként állapítják meg.

— **Figyelmzettetés.** Hajdúvármegye központi járási főszolgabíroságának 5106—922. sz. megkeresése szerint az egri főkáptalan egyeki uradalmának intézősége a ragadozó és kártékony állatoknak méreggel való pusztíthatá- sára kért engedélyt; a 16086—1899. belügyminiszteri körrendelet alapján ez ak érelem az egyeki határral szoms- zédos birtok területek tulajdonosai előtt közhírré teendő lévén, az érde- keltek azon felhívással figyelmzettet- nek, hogy az esetleges észrevételek ez ügyben 8 nap alatt a városi előjár- róságnál (Rendőrségi palota, föld- szint) adandók be. Debreczen, 1922 december 22. Városi előjáróság.

— **Bárd és Nádor karácsonyi zene- albuma megjelent.** Kapható: Hegedüs és Sándor r.-t. zeneműkereskedésben Piac-utca 34.

Öltöny-, télikabát- szövetek, velourok nagy választékban. FISCHER ADOLF ÉS FIA, Piac-utca 61.

— **Szilveszter-est.** A Máv. Testgya- korlók Köre 31-én, Szilveszter estén az állomás I—II. oszt. éttermében reggelig tartó táncestélyt rendez, melyre ezuton is meghívja a kört és a vasutaságot szerető és pártoló kö- zönséget a Kör elnöksége. A tánces- tély sikerén 50 tagu rendező gárda fáradozik.

— **Karácsonyfa-ünnepély a villany- telepen.** Rimanóczy Béla, a villany- telep igazgatója amerikai barátai és a vállalat üzletielei áldozatkészségé- ből karácsonyfat állít fel a vállalat tisztviselői és munkásai gyermekei részére. A karácsonyi ajándékokat 24-én délután fél 4 órakor osztja ki az igazgatóság egy kis hangulatos ünne- pély keretében a vállalat irodahelyi- ségében, amelyre érdeklődőket szí- vesen látunk.

— **Figyelmzettetés.** Hajdúvármegye központi járási főszolgabíroságának 6014—922. sz. megkeresése szerint a vámospécsi vadásztársulat a vámos- pécsi határban levő vadászterületén a ragadozó és kártékony állatoknak méreggel való pusztíthatására kért engedélyt; a 16086—1899. sz. belügy- miniszteri körrendelet alapján a ké- relem a vámospécsi határral szoms- zédos birtok területek tulajdonosai előtt közhírré teendő lévén, az érde- keltek azon felhívással figyelmzettet- nek, hogy az esetleges észrevételek ez ügyben 8 nap alatt a városi előjár- róságnál (Rendőrségi palota, föld- szint) adandók be. Debreczen, 1922 december 22. Városi előjáróság.

— **Uj iparendedélyek.** A városi elő- járóság ipariügysztyálya az elmúlt hé- ten a következő uj iparendedélyeket adta ki. Tar Menyhért pintér, özvegy Pásztor Lajosné rőfös kereskedés, Klein Lajos zöldség és gyümölcs ke- reskedés, Fehér Andor és Társa rt. bor és szeszes italok kereskedése, Ugrai Antal fuvaros, Nagy József fu- varos, Knöpfelmacher Sándor sertés- hizlalás, Müllner Amália paróka ké- szítés, Puskás Menyhért műszerész, Marozsán János asztalos, Bozóky Imre órák, Káringetz Sándor géplakatos, Kerékgyártó András fuvaros, Márkus Jenő és fia vendéglő és kávéház, Szé- nási Gyermán Jánosné gyümölcs és főzelékkereskedés, Klein Sámuel épít- kezési anyagok kereskedése, Berger Vilmos fűszer és liszt kereskedés, Weisz Mózes bor és mezőgazdasági termékek közvetítése, özvegy Mayer Jánosné kötött, szövött áru kereske- dés, Hegedüs Armin kézmű, posztó és divat kereskedés, Fenyves Izidor sze- szes italok ügynöksége, Debreceni Al- talános Fogyasztási Szövetkezet tü- zelőanyag és háztartási cikkek keres- kedés, özvegy Ujlaki Károlyné ócska- ruha kereskedés, Neumayer Jánosné vendéglős, Eisenberger Sámuel és Grósz József téglá- és cserépgyár, Fohn József burgonya és zöldség ke- reskedés, Rácz Sándor terménykeres- kedés, Nuszer Sándor sertés, ló és szarvasmarha kereskedés, Medgyes Simon Sándor rőfös, kötött áru ke- reskedés, Kovács Dániel fohérmű kereskedés, Mezei Jenő fuvaros, Mol- nár Józsefné háziszappan kereskedés, Weisz Dezső szeszes italok közveti- tése, Borgida Farkas borkereskedés és közvetítés, Borgida Antal borke- reskedés és közvetítés, Erdődi Lajos építő mester.

— **Cipőkiosztás a zsidó elemi isko- lában.** A szegény embernek alig van most nagyobb gondja, mint gyerme- keit lábhelivel ellátni. Sok szegény ember szabadult meg ettől a gondtól ma, mikor az izraelita elemi iskolában 54 szegény tanuló kapott kifogástal- nul kiállított jó meleg, jó tartós ci- pőt. Ez az arányaiban nagymértékű jótékonyosság, amelynek anyagi érte- két legalább 150,000 koronára tehet- jük, csakugy volt megvalósítható, hogy a helybeli cipőgyárosok, bőr- és cipőkereskedők teljesen átértették az iskolás gyermekek nyomorát s azon segíteni kívántak: továbbá, hogy az ügynek olyan lelkes támogatója akadt, mint Grünvald Lajos cipőüzemtulaj- donos, aki kereskedő és gyáros tár- sait szóval is, példával is buzdította e nemes eszelekedetben való közremű- ködére. A cipőkiosztást az iskola- szék küldötteinek, valamint a tanító- testület tagjainak jelenlétében ma, a chanuka-ünnep utolsó napján végezte Weinberger Mór elemi iskolai igaz- gató, aki szintén a legnagyobb oda- adással buzgólkodott a cipőállítás kö- rül a pénz- és nyag gyűjtéstől kezdve a kész cipők kiosztásáig.

— **II. Vilmos császár emlékiratal magyar fordításban megjelent.** Kap- ható: Hegedüs és Sándor irod. r.-t. könyvkereskedésben. Ára 805 kor.

— **Jól jövedelmező föte i üzlethez** egy és fél—két millióval társ keres- tetik. Cim a kiadóba.

— **Uj építómester.** Budapestén az építómester megvizsgálására szervi- zett bizottság előtt Erdődy Lajos debreczeni építómester a vizsgát si- kerrel letette.

— **A Magyar Könyv;** a Franklin- Társulat irodalomismertető folyóira- tának most jelent meg a harmadik száma. Kiválóan érdekes mutatóvá- nyok vannak benne Kóbor Tamás, Hermann Löns, Angyal Dávid, K. Oesterreich és más írók műveiből. Tájékoztató cikkek, könyvismerteté- sek. A szép kiállítású füzet egyes számának ára 20 korona és 15% fel- ár. Kapható a Hegedüs és Sándor irodal- mi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

— **Karácsonyi ajándékok, kalapok,** uri divatárak legolcsóbban beszerez- hetők Frank Imrénéél, Piac 43.

— **Ma, vasárnap délután 4 órai uzsonna-zene a Royal-kávéház Caffé Restaurantjában.**

— **Bundák alakításait, béleléseit** legolcsóbban készíti Klonda szücs, Iparkamara, Werbőczy-u. 2.

— **Vad bőroket vesz és kikészít** Klonda szücs, Iparkamara, Ver- bőczy-u. 2.

— **Chroboek professzor legújabb** haskötő találmánya Goldstein Karolí- nánál, Miklós-u. 5.

— **Ma, vasárnap délután 1 órai uzsonna-zene a Royal-kávéház Caffé Restaurantjában.**

— **Szönyeg- és gobelinképzést** rendez Jablonszky Józsefné tanfo- lyama a Kereskedelmi Társulat dísz- termében. Megtekinthető díjtalanul Piac-u. 8. sz. alatt, december 25., 26. és 27-én.

— **Felhívjuk t. olvasóink b. figyel- met** Fuchs József és Társa, Budapest, IV., Károly-körut 4. lapunk mai szá- mában közölt „Kereskedők figyel- mébe” című hirdetésre.

— **Liener Béla fényképészeti műt- terme** a karácsonyi ünnepek alatt nyitva van.

— **Höchtl Margit** lejön Debrecenbe s híveinek nagy tábora rajongó sze- retettel várja az Istenáldotta tehet- ségű nagy művésznőt, Műsorán Frank Mozart, Schumann, Chopin, Liadai és Balakevew szerepelnek.

— **A Hunyadi János víz a bélmű- ködést a legegyszerűbb és legkelle- mesebb módon szabályozza és ideje- korán használva, sok komoly bajt há- rít el.**

— **Ünnepek alatt is nyitva** Varga fényképész műterme, Piac-utca 43. Művész fényképek pár nap, igazol- vány képek másnapra elkészülnek.

— **Lelkek éjszakája,** hétfőn és ked- den az Omniában.

— **Kötött és horgolt holmik** a legol- csóbban és leggyorsabban Péterfia 52. alatt készülnek.

— **Berzéki fényképészeti műterme** Piac-utca 38., főposta mellett. Ünne- pnapokon is egész nap nyitva. Feltűn- oleső árak. Műterem kellemesen fűtve.

— **A Royal-kávéházban ünnep mindhárom napján délután öt órakor zenés-ozsonna, este nagy hangver- seny Angyán Béla koncert-mester ve- zetésével.**

— **Kiállítás a városházán.** A Müpár- toló Egyesület téli tárlata az ünnepek alatt egész nap nyitva 9-től 6 óráig.

— **Magyar iparművészek remekei** kerámiai dísz tárgyak, börmunkák, rézkarcok Dariday Etelka iparművé- szeti salonjában nagyválasztékban, Nap-utca 25.

Jó szövetet olcsón!
Peldheim és Weisz posztóruházban, Piac-u. 73. vásárolható.

Cipők
a legegyszerűbb és legjobb kivitel- ben készen és mérték szerint kaphatók a legolcsóbb árakon
FALK
modern cipőszalonjában, Arany János utca 54. Speciális gummi talpas és vadász cipők!

— Művészi kivitelű menyasszonyi képek, családi és csoport felvételek, izléses beállításban készülnek Liener Béla műtermében, Csapó-u. 1. sz. alatt.

— Központi kelmefestő Varga-utca 1. Fest szőrmét, bőrkabátot, bőrkeztűt.

— Tekintse meg Huszty András műtermét, hol fényképek legmodernebb kidolgozásban is készülnek. (Egyház-tér 3.)

— Legszebb karácsonyi ajándék egy fénykép Liener Béla műterméből.

— Illatos mosdószappanok csak Franknál olcsó és jó, Csapó-u. 11.

— Mindenkit érdekel! A közelgő ünnepekre reklám áron készítenek fénykép felvételeket és nagyításokat a legjobb kivitelben. Sziveskedjék kártyaképet megtekinteni. Berzéki műterme, Plac-utca 38. Főposta mellett.

— Megkezdődött a karácsonyi olcsó eladás Lantos csipkeáruházában, Kossuth-utca 4.

— Lengyel fest, tisztít mindenemű ruhákat legszebben. Iroda Csapó-utca 28.

— Művészi fényképek, levelezőlapok, utlevélképek rövid idő alatt Varga fényképszéknél, Plac-utca 43. szám alatt készülnek.

— Mindenki csodálkozva beszél a Havas harisnyaház olcsó áráiról. Jemper helyek minden szímben érkeztek.

— Izlelje meg Albert könyvhátát, olcsó és kitérő. Ez már igen!

— Legszebb karácsonyi ajándékok porcellán és üvegaruk, alpakka evőeszközök, china-ezüst dísz tárgyak nagyválasztékban, legolcsóbban beszerezhetők Debreczeni Üvegkereskedelmi Részvénytársaságnál, Tiszapalota, Rózsá-u. 2.

— Uri divat szabóság, frack, szmoking, szakett öltönyöket jutányosan készítenek. Alakításokat elfogadnak. — Sztepanov, Darabos-utca 44.

— Három fogásból álló kitérő menü ebéd 120 korona, két fogásos vacsora körettel és tésztá 120, egy zóna adag délelőtt, délbe és este 45 kor., 1 liter pompás ezerjő bor 120 korona, 1 pohár részvény udvari sör 34 kor. Előzékeny, pontos kiszolgálás biztosítva. A kártyajátékokra az engedélyt megkaptam, a n. é. közönség szíves pártfogását kérem, tisztelettel Albert Felvárosi éttermei és kávéház tulajdonos, Debreczen szab. kir. város székházának szuterinjében, Bejárat a Városház-utcából.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:
VASÁRNAP délután 4 órakor: Százszorszép tündérkirály leánya.
HÉTFŐN délután: Gésák, este: Babavásár.
KEDD délután: Lillom, este: Hamburgi menyasszony.
SZERDA: Aranyborjú (bemutató). B) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Aranyborjú, C) bérlet
PÉNTEK: Aranyborjú, D) bérlet.
SZOMBAT délután: Hollandi menyecske, este: Aranyborjú.
VASÁRNAP délután 3 órakor: Hollandi menyecske, 7 órakor: Petőfi, 10 és fél órakor Monstre-cabaret.

A színházi iroda hírei
Szerdán este peremlére! Herezegi Ferencnek a budapesti Vigaszínházban előadott szenzációs sikerű színjátéka: Az aranyborjú kerül bemutatásra!

Höchtl Margit zongoraművésznő 1923 január 9-én tartja hangversenyét a Zenedében. Jegyek a Méliusznál.

Vigaszínház-mozgó: Hétfőn Nagymama, Csiki Gergely remekműve, Blaha Lujzával. Búrlasz: Fatty, a sivatag hőse.

Kedden közkívánatra Galathea, Petrovicsal, Bánki Vilmával.
Szerdán: Világfilm: Orleáni szűz, 10 felvonásban, Rendezte Cecil de Mille, főszerepben Geraldine Farrar, Vanina, Wegenerrel!

Lelek éjszakája, az Omnia karácsonyi attrakciója, hétfőn és kedden. Csodaszép japáni és alpesi felvételek, pazar kiállítás, mesteri színészi produkció jellemzik a színeknek ezt a megkapó, pompás attrakcióját. Azonkívül egy nagyszerű Chaplin-vígjáték. Előadások mindkét napon 3., 5., 7. és 9.

Sárga rém, szerda és csütörtök. Jön közkívánatra: Cornevillei hangok.

Ha Szilveszterkor nevéni akar, nézze meg az Omnia szilveszteri műsorát, csupa Fatty, Chaplin és „Ó” búrlasz.

Ut a boldogság felé — az Apollóban. Hétfőn—Kedden—Szerdán—Csütörtökön. Jegyelővétel.

Ut a boldogság felé, a világ legszebb filmje, Közvetlen a budapesti óriási siker után hétfőn az Apollóban.

Egy letűnt nemzedék tragédiája megdöbbentő hiúsággal káprázatos rendezésben látszódnak le előttünk „Ha a bálványok rombadólnak” c. filmben.

SPORT

A mai kupadöntő

Ragvögőn szép idő várja a DVSC — DTE mai nagy összecsapását a kerületi kupadöntő keretében. A mérkőzés lejátszása elé az időjárásról kívül is roppant nehéz dolgok tornyosultak, amelyek végre a meleg napsugár és az adminisztráló ész elsöpört az utból és így lehetségessé vált a sok galibát okozott kerületi kupadöntő lejátszása.

Nálunk eddig szokatlan időben, karácsony előtt egy nappal zajlik le a fontos mérkőzés, amelynek győztese további nehéz küzdelem elé tekint. Mindkét csapat sokat pillent az őszi szezon befejezése után s ez az eredmény a jövődöntést homályos tapogatózássá formálja. Ugy a DVSC, mint a DTE több tartalékkal szerepel, a DVSC veszteségei nagyobbak, így a DTE, ha csak nem ment túlságosan vissza formájában, 1—2 góllal győzhet.

A mérkőzés délután fél 2 órakor kezdődik a Diószegi-uti pályán.

Az új kerület

Az MLSz. keleti kerülete februárban tartja tisztújító közgyűlését, amely a három elnöki állás kivételével valamennyi állásra új választást fog megejteni. A múlt hónap és tapasztalásain elindulva a kerület két munkagépjét, az intéző- és fegyelmibizottságot kell megalkotni olyannak, hogy az ne legyen rozoga tákolmány, hanem szilárd pillérekre nyugvó géptűn. Ha a bizottságok működése alapos és lelkiismeretes, úgy a kerületi többi szerv munkája lényegesen erősebben, sőt majdnem nullává zsugorodik össze. Mielőtt tehát választ a közgyűlés és jobbra-balra jelöl, vessen össze a rendelkezésre álló erők munkabírását és képességét és csak a bizottságok komplettírozása után fogjon a többi pozíciót betöltendők jelöléséhez. Szerintünk a két bizottság a következő lehet: Intéző: Elnök: dr. Biró Barna, tagok: Horváth Andre, Hajdu Jenő, Görgey Árpád; Fegyelmi: Elnök: dr. Zempléni Gusztáv, tagok: Kupinszky Sándor, Keiner Árpád, Balogh Imre.

Ilyenformán elérkeztek az elnöki tisztségekhez, melyért boldogboldogtan hevesen küzd és aggódik. Jelölésünk a következő: ügyvezető-elnök: Káldy Zsigmond, további elnökök: dr. Biró Barna, dr. Zempléni Gusztáv, Nussbaum Jenő, Müller László, Kondor Aladár. Egyéb tisztségek: Főtiszt: Maghó Ferenc, titkár: Szabó László, pénztárnok: Nagy Dániel. A többi tisztség betöltésénél már nem jön számításba annyira a dolgozó erő, csupán azt kell figyelemmel kísérni, hogy sem egyesültek, sem pedig klikkek ne jussanak fénybe a többi tisztségek betöltésénél.

A kerületi tisztújító közgyűlésekor vegye tudomásul minden funkcionárius, egyesületi megbízott úgy, mint lemondó tisztviselő, hogy a vidék iesz a jövőben a tisztult amatőrizmus melettsárára, mert a professzionizmus lábrakapásával a magyar amatőrifutball vidéki kerületeiben fog csak szepőtlenül élni. Hogy pedig a belénk helyezett reményeséget készpénzzé váltassuk, szükséges, hogy mindenki lelki- nek teljes melegével áldozzon a kerület felvirágoztatása érdekében.

Bertók tüdőgyulladásban megbetegedett, Bertók Kálmán, a DVSC riváló hátvédje a napokban magas hátvédje a napokban magas lázzal ágyának dől és tüdőgyulladás jelei mutatkoznak rajta.

Farkas és Szolárszky II. állapota. Farkas Iván és Szolárszky II., a DVSC szerencsétlenül járt játékosai az elmúlt napokban elhagyták az egyetemi klinikát és lakásukon kapnak gondos ápolást. Szolárszky II. jobblábján szenvedett csontrepedést, a

lába gipszben van s így 4—5 hétig eltart gyógyulása. Farkas Ivánnak balkezeének csuklója szenvedett törést, ezenkívül balfüllére egyáltalán nem hall. Sérüléseik mindenesetre a gyógyulás után vannak és bizonyos, hogy az első tavaszi mérkőzésen már találkozunk velük a zöld gyepen.

Csapatösszeállítások. A mai kerületi kupadöntő mérkőzésen a csapatok összeállításai a következők: DVSC: Behabecz — Szolárszky I., Wampetich — Zöld, Németh, Labancz — Anyaláti, Horváth, Kovács, Csörgő, Molnár; DTE: Szabó — Gerő, Simon — Urbanovits, Fejér, Grünbaum — Barta, Tárkányi, Fóris, Poltyk, Keiser.

Sulyatlétünk jó formában. Örvedetes hírt kaptunk a kerület két legkiválóbb sulyatlétárjáról, dr. Kirchner Kálmánról (DTE) és Szabó Gáborról (Move HTE). A két sulyatléta falusi magányában szorgalmasan treníroznak. Kirchoffer dr. 13 méter körül dobál állandóan meggyógyult karal, míg Szabó nem egyszer dob tréning közben 40 métert diszkoszszal. Sulyatlétünk kiváló formája biztató reménység a jövőre nézve.

Ifjúsági szakosztályi ülés és teadélután A DMTK ifjúsági szakosztálya hétfőn, karácsony első napján délután egyezked 4 órakor tartja a Nagyalomás iskolaterében az 1922. évet záró szakosztályi ülést. Az egyesület a bajnokságot nyert ifjúsági csapata tiszteletére a szakosztályi ülés után, fél 5 órai kezdettel, a II. osztályu etertemben műsoros tea-délután rendez, amelyre az egyesület tagjait és az érdeklődőket szívesen látja a rendezőség.

Elismerten legolcsóbb, legszolidabb bevásárlási forrás kereskedők részére

Leitner és Römer
rövid, szövött, norinbergi ára nagykereskedésé
Hatvan-utca 2.
Telefon 5—90. sz.

Ügyvédi határidő naplók
megjelentek és kaphatók

HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irod. és nyomdai részvénytársaság könyv és papírkereskedésében

Alma, makói foghagyma OLCSÓ ÁRON
PACZELTNÉL kapható.
VISZONT ELADÁSRA IS,

Modern és gazdaságos fedőanyag a betoncserep.
Gyártja:
KRAUSZ ALBERT - DEBRECZEN
Kishogyei-ut 2. Telefon 307.

Kitűnő urasági fajborok
100—120 koronáért kaphatók.
Viszonteladónak árend megny.
RÉVI (Hatvan-utca végén).

Jókat összes munkáit, Pallas Lexikont és egyéb könyveket jó áron vásárol
ACZÉL antikvárium,
Első Takarók-palota,

Jó üzlet
ha
teherautót
vásárol,
mert olcsóbban fuvaroz, mint vasúttal.
40 drb új és használt teherautó
és pótkocsi gyári garanciával raktáron.
V., Csanády-utca 3,
Telefon 46—01,
RÓKA R.-T.
TEHERAUTÓTELEP.

ÜVEGET
legdrágábban vásárol
Fábián
Hatvan-utca 10. sz.

Tiszahátról
alma
érkezett. Kilónként
50 és 80 koronáért
kapható.
Hatvan-utca 39. sz. alatt.

!!! Újévi ajándék órák!!!

1 mtr dival esikos gyapju szövet	1750 K.
1 „ dupla széles skót szövet	1250 „
1 „ 140 cm. széles brünni mintás szövet	1800 „
1 mtr férfihöltöny kelme	2250 „
1 „ dupla széles schottis pongyolára	1390 „
1 mtr francia sport flanel	550 „
1 mtr 140 cm. széles gyapju Gabardur	4175 „
1 „ 140 cm. angol gyapju Foulé szövet	3200 „
1 mtr 128 cm széles gyapju chevtől 10 színben	1850 „
1 mtr 130 cm. széles finom batist maradékok	1050 „
1 mtr prima minőségű lepedő vászon	1200 „
1 mtr dupla széles finom kötény lüszter	1680 „
1 mtr hollandi vászon kitérő jó	465 „
1 „ angol férfi ruhászövet	2870 „
1 „ kosmanosi karton	550 „
1 drb 6 személyes Damaszt abrosz 6 szalvétával	7900 „
1 mtr dupla széles opál batist	975 „
1 mtr egész finom Damaszt grádli	940 „
1 drb himzett menyasszonyi fátyol	1380 „

Ilyen meglepő áron csak egyedül **Brüll Ernő** nőidvatházában vásárolhat, **Plac-utca 29. szám alatt** (Városházával szemben), hol állandó vevőim újévi alkalommal **nyújtórú naptárt is kapnak.**

Legolcsóbban fest, tisztít WEISZ ruhafestő.
Arany János-utca 9. sz.
Fiók Széchenyi-utca 38.
Gyász esetén 24 óra alatt.

Tűzifa Kőszén Faszén
wagontételekben, vagy kistételekben legolcsóbban beszerezhető a **„TURUL” fakitermelő és értékesítő vállalatnál.**
Telep a Nagymester-utca végén. Telefon 12-91. Belső iroda Csapó-utca 8. sz. Telefon 6-90.

Kereskedők figyelmébe!

GYAPJU FONALAK

összes divatszinekekben

SMYRNA és IMPERIAL FONALAK

Állandó nagy raktár. Gyári árak.

FUCHS JÓZSEF és TÁRSA

Budapest, IV., Károly-körút 4.

Ordivat szabóság

Péterfia utca 42. sz. Furman és Szabó

Hol legjobb kivitelben készülnek frak, smoking, zakó öltönyök és bármily különlegességek.

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII., Dohány-utca 34. Telefon-szám: József 124-47. A legjobban készít élő magánvizsgákra

Rendelt már??

ruhát, eastimót vagy kabátot
Loós Sári és Geiger Emilné
női és gyermekruha szalonjában?
Széchenyi-utca 23. sz.
(Kiváló, izléses, szabatos munka, pontos szállítás!)

Mindennemű óra- és ékszerjavításokat

gyorsan és pontosan, jótállással
futóvassal aron készít
WERTHEIMER
órák, Hatvan-u. 71.

Vasárúk és gazdasági eszközök olcsó beszerzési forrása

BAKOS vaskereskedésében
Csapó-utca 88. sz. Telefon 620.

Tóth Gyula vasnagykereskedése Debreczen, (Városház sarok). Telefon 29.

Rudvasár, fekete és horgonyozott vaslemezek minden méretben. Zománcozott lemezdedények nagyválasztékban kaphatók. — Viszonylag olcsónak megfelelő árendemény.

Lópor- és vadászati cikkek nagyraktára. Hasznos karácsonyi és ujévi ajándékok.

Uj! Fűszerüzlet Uj!

A n. é. vásárló közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy Simonffy-utca 57. szám alatt saját házamban

fűszer-, liszt-, hüvelyes- és burgonya-üzletet nyitottam,

ahol mindennemű fűszer- és élelmiszer ára a legolcsóbb napiár mellett lesz tisztán és pontosan kiszolgálva A n. é. vásárló közönség b. pártfogását kérve, tisztelttel

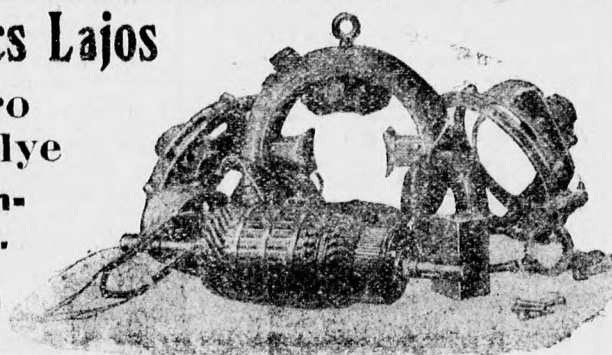
Friedländer Sámuel fűszerkereskedő.

Kovács Lajos

elektro műhelye

Kossuth-utca 29.

Telefon 11-70.



Karácsonyra és ujévre legolcsóbb ajándékok:

- | | | |
|----------------------------------|--|---|
| Könyvek: | Zeneművek: | Papíráruk: |
| Magyar és német ifjusági iratok, | Karácsonyi albumok, Operette és tánc-ujdonságok. | Levélpapírok, Tintafartókészletek, Nippek, Képes albumok, Emlékkönyvek, Festékdobozok, Disznaptárak, Bélyegalbumok. |

Kaphatók a legolcsóbb árártól a legdrágább kivitelig
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyv- és zeneműkereskedésében. Piac-utca 34. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 30 korona, minden további szög 3 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 40 korona, minden további szög 4 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

Üveget legdrágábban vásárol
FABIÁN,
Hatvan-utca 10.

Aranyat,

ezüstöt és drága kőveket legmagasabb árral vesz

Braun Mór
ékszerész, Piac u. 31.
Mihalovits gyógyszer-tára mellett.

ELADÁS

SZÁRAZ TŰZIFA felaprítva és hasábban — valamint

KÖSZÉN hazaszállítva megrendelhető

Fabehozatali és Kereskedelmi R.-T. telepein

Homokkert Gázgyár és Közraktár között. — Telefon 13-96.
Pesti-u. 2. Telefon 13-95.

Börgarnitúrák, hencserek, matracok, Söberli-ágyak eladók. — Szántó kárpitosnál, Zugó-utca. Telefon. Tanúok felvételnek.

Eladó

többféle új és használt

kocsik.

Neuländer kocsigyár Erzsébet-u. 28.

Krisch

legmodernebb cserépbálynák Piac-utca 89. — Telefon: 12-18.

Papianvarrodámban minden szakmabeli munkát jutányosan készítek. Debreczen, Kossuth-u. 11. sz.

Intézeti vaságycak, vendéglői és irodai asztalok, szekrények, padok, gáz- és vas-konyha olcsón eladók. Cim a kiadóban.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Társnak felvétetik iparig azolványképes varrónő, női divatszalonhoz. Cim a kiadóban.

Írógépek

kellékek, irodai cikkek **gépleírások nyomtatványok** legolcsóbban

Érv. **Ardó Miklósné** írógép cégnél **Simonffy-u. 2a II.** Telefon: 13-53.

Ebédítők, hálók, butorok legolcsóbban beszerezhetőek Piac-utca 83., sz udvarban.

Tüzifa

Állandóan kapható

Dorongfa is van Dömök Jenő fakeskedőnél **Veres-u. 22.** TELEFON 708. sz.

Répvágó tengerimorzsoló, két hajtós, öntött kályha eladó. Hatvan-u. 61., emeleten.

Hencserek, plüs diványok, matracok készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8.

Selyem ernyők karácsonyi és ujévi ajándéknak

Görcsös Lajosnál Batthyányi-utca 26.

Krumplí, nyolevan mázsa, válogatott, pincében, a 27 korona, eladó. Bővebbet: Hatvan-u. 61., emeleten.

Egy asztali sparherdés egy babakocsi olcsón eladó Méliusz-tér 12., hátul az udvarban.

Tyukszemvágó Gödényi Nyil-utca 20., házakhoz is elmegy.

Középkori intelligens magyar vagy német nő két teanygyermekem mellé felvételt k. Aczél ügyvéd, Péterfia 68.

Korona-kenyérgyár lerakataiban:

Fehér kenyér	130 —
Közép	114 —
Barna	94 —
Munkás	94 —
Munkanőköl	82 —
Zsemle, kifli	9 —
Zsemlye-morzsa	220 —

Zongora-hangolást

elvállalok, O I A H **Imre** zongora-hangoló. Hívásra vidékre is megyek. Előlegzéseket el-togadok. Piac-u. 68 sz I. e Telefon 862.

Pártból hazatért intelligens fiatal ember francia és német órákat adna privát házakban. — Cim a kiadóban.

Jómegejelenésű kiszolgálóságú a rőfös-és divatáru szakmában ki ügyes kirakatrendező, felvétetik — az Apolló Divatáruházban.

Intelligens, ügyes akvizitort keres azonnalra kereskedelmi ügynökség. — Ajánlatok «Biztos megélhetés» jel-igére kiadókba kéretnek.

Bika-üzdő tyukszemvágója meghívásra hához megy. Gázár Miklós Fazekas Mihály-utca 6. Pacsirta-utca sarok.

Zongora-hangolást,

javítást, hosszú zongorák rövidítését elvállalja

Liska, Bethlen-u. 27.

VEGYES

Elektra elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvillágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat leg-jutányosabban készít. — Debreczen, Hatvan-utca 2., I. em. Telefon: 895.

Vízvezeték, csatornázást szakszerep készít Gyenes, Miklós-utca 29. Telefon 937.

Eladó teljesen jó állapotban egy nagy Singer varrógép. Neuländer kocsigyár, Erzsébet-u. 28.

Fontos érdeke, hogy felkeresse **Kövér és Róth** (Csapó-u. 37.) Divatáruházát,

hol vásznat, kanavaszt, női- és férfi fehérműt, női- és férfi szöveteket és bőtött árut legolcsóbban szerezhethet be. ::